

KAZERNE DOSSIN: Memoriaal, museum en documentatiecentrum over holocaust en mensenrechten . november 2007

Met geen woorden valt te omschrijven wat in en rond de Dossin kazerne plaatsvond tijdens de Tweede Wereldoorlog. De gruwel wordt slechts overtroffen door de banalisering ervan en het berekende pragmatisme waarmee ze georkestreerd en gearchiveerd werd.

Architectuur is in deze context al helemaal sprakeloos. Hoe zou in godsnaam een nieuw gebouw een teken kunnen zijn? De gebeurtenissen kunnen slechts misbruikt worden om een ontwerpstatement af te leveren. Hier past alleen zwijgen.

De lange geschiedenis van dit stadsdeel wordt definitief overschaduwd door de gebeurtenissen tijdens de jaren van deportatie. Ze verminkten de stedelijke ruimte tot een beklievende ongerijmdheid van fragmenten in een voorgoed gebroken samenhang.

De dagdagelijkse realiteit dreigt nochtans elke verwijzing naar dit verleden uit te wissen: met name de invulling met appartementen van de voormalige kazerne - en parkeergarage op de binnenkoer - is tergend.

Wij zien onze taak beperkt tot het uitlichten van de weinige resterende en uitgeholde fragmenten, ze te bevriezen als ruimten van vervreemding. Het verhaal kan niet beperkt worden tot een eenduidig begrensde nieuwe behuizing, maar blijft aanwezig als een onderhuidse dreiging, een schaduwkant van de stedelijke ruimte, een permanente confrontatie in de dagelijkse banaliteit, een litteken in de stad.

Alle benodigde ruimten worden ondergronds ingericht, onder en tussen de oostvleugel van de kazerne en de gevangenis. De historische gebouwenhulzen worden volledig leeggeschrapt van betekenis. Hun enige bijdrage is het regelen van de hoogte en lichttoetreding van de ondergrondse ruimten. Het vervreemdende geheel van ruimten is niet te vatten in een eenduidige lezing, en heeft al helemaal niets weg van een museum. Documentatiecentrum, memoriaal en museum vormen één geheel. Andere fragmenten worden er virtueel bij betrokken: binnenkoer Dossin, park, executiemuur.

No words can describe what happened in and around the Dossin barracks during World War II. The horror is only exceeded by its banalising and the calculated pragmatism with which it was orchestrated and archived.

For sure, architecture rests speechless in this context. How could a new building ever be a sign? The events can only be abused to deliver a design statement. Here fits only silence.

The long history of this part of the city is definitely shadowed by the deportation events. The urban space remains a mutilated set of fragments in a cohesion forever lost.

However, day-by-day reality threatens the reference to history: especially the infill of the barracks with apartments and with the garage is provocative.

We consider our task limited to highlighting the little existing references and hollowed fragments, and freeze them as spaces of alienation. The story cannot be restricted to an unambiguous new plot/building limit, but presents a tension underneath the skin, a shadow side of urban space, a permanent confrontation in daily life, a scar in the city.

All spaces necessary are organised underground, under and in-between the east wing of the barracks and the former prison. These historic buildings are scraped of meaning. Their only contribution is regulating the height and the light conditions for underground chambers. The alienating set of spaces is not intelligible at a glance, and certainly does not evoke a museum space. Documentation centre, memorial and museum form one unity. Other fragments get virtually involved: the Dossin courtyard, the park, the execution wall.

*De eerste stap is stilte creëren,
de tweede is er naar luisteren, de derde is het herinneren,
de vierde is er naar handelen en de vijfde is het zelf uitdragen.*
Solomon ibn Gabirol

*he first step is making silence,
he second is listening, the third is remembering,
he fourth is practicing and the fifth is teaching.*
Solomon ibn Gabirol

Voorwoord

Negen eeuwen voor de Tweede Wereldoorlog, refereerde de Joodse dichter wellicht naar iets anders. Nochtans kunnen zijn woorden opgenomen worden als een devies voor het voorliggend initiatief. Het beoogde museum is bedoeld om te aandacht te vestigen op de dramatische herinnering aan de Holocaust, om een les uit te dragen over mensenrechten en democratie in België voor de toekomst.

Dergelijke hoge verwachtingen met betrekking tot de werking van het museum, samen met het delicate van het historische onderwerp, laat ons vermoeden dat het brengen van de tentoonstelling een moeilijke maar beslissende rol zal spelen. Of zoals Simon Wiesenthal het verwoordde, *de nieuwe generatie moet horen wat de oudere generatie verloochent hen te vertellen*. Maar hoe spreek je het onuitsprekbare uit?

Hieruit vertrekend moeten we een onderscheid zien tussen de twee dingen die we kennen als *Museum*: het ene is een samenstelling van activiteiten en te tentoonstellen objecten; het andere is de huisvesting ervan. Niettegenstaande een gewenste interactie tussen functie en vorm, is en blijft architectuur volledig vrij van enige ideologische lading.

In ons voorstel, zal het gebouw niet zelf de boodschap zijn, maar eerder een eenvoudige en efficiënte ondersteuning om boodschappen uit te dragen. Refererend naar de quote van het begin, kan ons vooropgesteld doel beschreven worden als het creëren van stilte, of als het helpen om stilte te laten heersen. We zullen de eerste stap trachten te zetten, maar tegelijkertijd onszelf weerhouden om verder te gaan dan dat.

Concept van het ontwerp

Het lijkt alsof de gehele site gegijzeld werd door de recente geschiedenis: niet alleen de vroegere Dossinkazerne, waarvan het oorspronkelijke strenge uitzicht van militaire kazerne naar betekenis werd vermengd met haar sinistere functie tijdens de Nazi bezetting, maar ook de gebouwen er tegenover en rondom en de publieke ruimte tussenin. Niets verenigt deze stedelijke elementen, behalve misschien een soort van onderhuidse spanning dat ze allen met zich meedragen.

De constructie van het museum lijkt een kans om de situatie te keren, om een nieuw referentiekader te creëren voor de stad. Een uitzonderlijk nieuw gebouw toevoegen aan deze context zou de fragmentatie alleen maar meer zichtbaar maken. Dit is de reden waarom het voorstel al de benodigde grote ruimtes ondergronds concentreert, om te vermijden dat nieuwe volumes bovengronds verschijnen tussen het bestaande. In tegendeel tracht het project een nieuwe betekenis aan de site te geven, juist door selectie en behoud van de relevante delen van dit erfgoed.

Volgens deze strategie, is het voorstel ontworpen rond een idee van leegte, of afwezigheid. Het nieuwe gebouw zal niet zichtbaar zijn op het eerste zicht, en de overblijvende blokken zullen ontkleed lijken. Teruggebracht tot een tijdloze essentie zal de site verwikkeld zijn in helderheid en licht. Stilte zal zo een plaats hebben gekregen.

Algemeen schema

De tentoonstellingsruimtes, die overeenstemmen met de hoofdruimtes van het museum, zullen allemaal op een niveau worden gebracht in een groot ondergronds platform. Deze vloer neemt bezit van de exacte ruimte tussen de voorvleugel van de Dossin kazerne en het Arresthuis en brengt hen in verbinding met het nieuwe kelderniveau. De organisatie van deze drie elementen vormen een kader, waarop in het centrum een publieke open ruimte is vormgegeven.

Foreword

Nine centuries before the Second World War, the Jewish poet was certainly referring to something else. However, his words could easily be taken as a motto for the present initiative. The envisaged Museum is meant to be focused on the dramatic memory of the Holocaust, to carry a lesson on the human rights and thus to encourage tolerance and democracy among Belgian people for the future.

Such high expectations regarding the performance of the Museum, along with the delicacy of its historical subject, make us predict that curatorship will play an arduous and determinant role in this case. Like Simon Wiesenthal put it, *the new generation has to hear what the older generation refuses to tell it*. But how exactly do you narrate the unspeakable?

At this point, we must distinguish between two different things, which are both called *Museum*: one is the set of activities e exhibition contents; the other is its lodgement structure. Notwithstanding a desirable interaction between function and form, architecture is, and remains, totally free from any ideological loads.

In our design proposal, the building will not be a message itself, but rather a simple and efficient support for carrying messages. Back to the opening quotation, our commitment might be described as to create silence, or helping stillness to prevail. We shall try to take the first step, and at the same time refrain ourselves from moving further than that.

Design concept

It seems like the entire site has been held hostage by recent history: not only the former Dossin Barrack, where the original austere appearance is now mingled with its sinister function during the Nazi occupation, but also the buildings in front and around, as well as the public spaces in between. Nothing unifies these urban elements, except maybe for a sort of unheard tension that all they seem to carry beneath their surface.

The construction of the Museum appears as an opportunity to invert this situation, creating a new reference for the city. But adding an exceptional building to this context would only make its fragmentation more evident. That is why the design scheme concentrates all the necessary large areas underground, avoiding new volumes to arise above earth, among the existing ones. On the contrary, the project attempts to bring new significance to the site, precisely by selecting and preserving only the relevant parts of that heritage.

Following this strategy, the proposal is designed around a certain idea of emptiness, or absence. The new building will not be visible at first glance, and the remaining blocks will appear despoiled. Reduced to its timeless essence, the site will be involved by white and light. Silence will then have been made.

General scheme

The exhibition rooms, which of course correspond to the main area of the Museum, will all be levelled, in a large platform located underground. This floor occupies the exact position between the front wing of the Dossin Barracks and the Arresthouse, connecting them at the new basement level. The arrangement of these three elements constitutes a frame, in the centre of which a public open square is designed.

Alle programmatische elementen van het Dossin project zullen dus samenvallen op de meest symbolische plek van de volledige site: het memoriaal op het plein, het museum startend vanuit de vroegere gevangenis en het documentatiecentrum gehuisvest in de kazerne. Samen vormen ze een eenheid, waarvan de som duidelijk meer is dan de delen.

Aan de achterkanten van deze centrale plek, is de interventie verweven met de onmiddellijke omgeving. Dit wordt bereikt door middel van beeldende landschapselementen: veranderlijk en bloeiend in de binnenkoer van de kazerne en de gevangenis; inert en zwart langsheen de executiemuur tegenover het park.

Tekens aan de buitenkant

Het publieke en representatieve beeld van dit project wordt vooral bereikt door de bestaande configuratie te onderwerpen aan processen die doen denken aan erosie en verstening. Dit betekent dat de kleine, zwakke of aangehechte elementen zullen verwijderd worden. Dat betekent ook dat niets zal worden bewaard zoals het is, maar ondanks radicale veranderingen in zijn structuur en verschijning nochtans herkenbaar zal blijven.

Omhullende muren

De twee gebouwen zullen volledig uitgehold worden om de kelderniveaus te bouwen. De buitenmuren zullen worden uitgedikt omwille van structurele redenen. De overblijvende huid krijgt een scherp gestelde betekenis als een nauwkeurige formele figuur in dialoog met de onverwachte nieuwe bijzondere binnenkant.

Witte vlakken

Alle zichtvlakken van het plein zullen wit gemaakt worden. Het zonlicht wordt zo intensief weerspiegeld en laat de ruimste variatie van schaduwplekken over de oppervlaktes gedingen. De vloer zou kunnen worden uitgevoerd met grote witte marmeren stenen. De gevels aansluitend op deze vloer zullen onmiddellijk over het metselwerk worden wit gekaleid waardoor de textuur zichtbaar blijft. De andere gevels zullen het metselwerk tonen in zijn natuurlijke kleur.

Elkaar snijdende gewelven

Het spirituele centrum van het plein zal het Memoriaal worden. Het bestaat uit een kunstwerk dat gehuisvest is in een speciale plek op de benedenverdieping. Die kamer heeft een sferisch plafond, dat gesneden wordt door een tweede grotere bolvorm, gelijkmatig uitgehouden in het vloervlak van het plein. Van bovenaf kan men de Aarde zien; van beneden de lucht: twee symbolische dimensies in aanraking met elkaar door een transparante cirkel.

Duizenden lichtpunten

Zoals in het Memoriaal, wordt de plaat tussen museum en het plein ook geperforeerd: duizenden nauwe glassplinters waardoor het interieur en het exterieur in verbinding staan. Als lichtstralen voorzien ze een zachte verlichting voor de tentoonstellingsruimtes overdag of voor het plein 's nachts. Over een eventuele afstemming van het aantal lichtpunten met het aantal gedeporteerden vanuit België kan nagedacht worden.

Binnenruimtes

De ingang van het museum zal gericht zijn naar het plein, in de voorvleugel van het Arresthuis.

Een van de zijvleugels zal de cafetaria huisvesten, terwijl de andere de receptie en de museum shop een plaats geeft tegenover de toegang naar de ondergrond. Alle ruimtes zullen kolomenvrij in elkaar overlopen, met de bovenverdieping er boven hangend. Dat bovengronds volume zal onafhankelijk lijken van de omgevende muren en kan betreden worden via een aparte trapslede en lift. De volledige eerste verdieping bevat alle leslokalen.

De latere extensie aan het Arresthuis zal volledig leeg gemaakt worden. De binnenruimte is volledig opgeofferd om de ruimte eronder meer hoogte te geven en om natuurlijk licht te vangen via het dak.

Frans Hals . *portret van een vrouw*

All the programmatic elements of the Dossin project will thus coincide, in the most symbolic location of the entire site: the Memorial on the square, the Museum starting at the former prison and the Documentation Centre lodged in the barracks block. Together they form one unit, which clearly represents much more than the sum of its parts.

In the backs of this central area, the intervention is weaved with the immediate surroundings. This is achieved by means of evocative landscape features: mutable and florescent within the Dossin courtyard and the former prison patio; inert and black along the Execution Wall, facing the park.

Signs in the outside

The public and representative image of the project is mainly obtained by submitting the existing set to processes similar to erosion and fossilization. This means that small, weak or attached elements will be removed. It also means that nothing will be preserved as it is, but by means of a radical change in its structure and appearance, which however will keep it recognizable.

Upstanding walls

The two main buildings will be completely hollowed out in order to build the basement levels, and their external walls will be thickened for structural reasons. These remaining skins acquire a new meaning, sharpened up in to precise formal figures in dialogue with their unexpected new vibrant cores.

White surfaces

All faces of the square shall become white. This allows to reflect intensely the sun light, and to benefit from the widest range of shadowing over the surfaces. The floor might be executed with white marble large slabs. The façades in contact with this pavement will be painted directly over the brickwork, emphasizing its texture; the others will present the bricks in their natural colour.

Intersecting domes

The spiritual centre of the square will be the Memorial. It consists of a sculpture that is lodged in a special spot downside. That room has a spherical ceiling, which is intersected by a second larger sphere, smoothly deepened in the pavement of the square. From above, one can see Earth; from below, the Sky: two symbolic dimensions in contact through that transparent circle.

Thousands of lights

As it happens in the Memorial room, the slab between the Museum and the Square is also perforated by thousands of thin glass cylinders that put in contact interior and exterior. Acting as light beams, they provide a gentle illumination either for the exhibition rooms during the day or for the square at night. A correspondence with the number of Belgian victims may be suggested.

Inside areas

The Museum entrance and lobby will be facing the square, in the Arresthouse main building. One of its side wings will lodge the cafeteria whilst the other has a reception and shop counter, in front of the access downstairs. All these spaces will be open to each others and column free, with the upper floor hanging from above. This volume will appear detached from the walls around, and is acceded in between those, through a separate flight of stairs and lift. First floor accommodates educational services.

The Arresthouse extension building will be kept void. Its internal space is entirely dedicated to increase the height of one room below, and capturing natural light from the roof.

Het bovenste kelderniveau waardoor de bezoekers afdalen zonder het te beseffen, is uitsluitend toegankelijk voor het personeel: er zit een keuken onder de cafetaria, en allerlei technische ruimtes zijn gelokaliseerd tussen de hoger gelegen gedeeltes van de dubbelhoge tentoonstellingsruimtes.

Op het niveau van de tentoonstellingsruimtes geeft de aansluitende foyer toegang tot de vestiaire en de meeste van de publieke zones: langs de ene zijde, het auditorium en de ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen, allebei onder de binnenkoer van het arresthuis; aan de andere zijde de opstelling van de ruimtes voor de vaste tentoonstelling. De laatste zone bestaat uit grote en kleinere kamers, elk met een verschillende karakteristieke dakvorm. Door de openingen in de muren door te wandelen kan de bezoeker zich van de ene kamer naar de andere begeven, volgens een sluitend cirkelvormig parkoers dat start en eindigt in de aparte zaal onder het hoge daklicht.

Dit is echter niet de enige mogelijke route voor de bezoeker. Een meer toegewijde of dralende bezoeker kan de smalle donkere ruimtes betreden tussenin de hoofdruimtes. Deze gangen van een verdieping hoog vormen een verborgen net, geschikt om kleine elementen, zeer specifieke of gedetailleerde informatie te tonen die kan worden bestudeerd in een ongestoorde omgeving.

Terug op het niveau van het plein, zal de hoofdingang van de Dossinkazerne, die openstaat naar de binnenkoer, toegang geven tot het documentatiecentrum. Door een zijdeur kunnen bezoekers de micro galerij betreden, en dan afdalen tot de research- en archiefruimtes of de drie verdiepingshoge leeszaal. Deze werd geplaatst op de onderste kelderverdieping zodat ze kan betreden worden vanuit het museum, (maar niet omgekeerd).

De andere verdiepingen in de kazerne zijn hoofdzakelijk toegewezen aan het personeel, volgens het programma van eisen: depot, kantoren, controle- en kleedruimtes, toiletten, algemene berging.

De personeelsruimtes van het documentatiecentrum en het museum zijn verbonden met het onderste kelderniveau, door een gang ten zuiden van het complex. Deze dient voor de expeditie en leveringen door middel van een lift platform. Het lift platform kan ook op de eerste kelderverdieping bij de keuken halt houden, en komt bovengronds gecamoufleerd in de beplanting van het aangrenzende park. De benodigde parkingplaatsen voor het personeel van het museum krijgen eveneens een plaats op een kelderniveau onder het park.

Finale beschouwingen

Zoals aangeduid op verschillende gelegenheden, is er meer dan zestig jaar voorbij gegaan sinds de deportatie, en tien jaar sinds het eerste initiatief om deze site onder de aandacht te brengen. Als sommige dingen tijd vragen, is dit er zeker een van. In zo'n proces, werkt een wedstrijd als deze als een katalyserende gebeurtenis, even intensief als kort.

Het moment lijkt dus rijp om een idee te vinden, zo eenvoudig en duidelijk als mogelijk, dat in staat is de ambitie te verstaan en de wil te mobiliseren van alle betrokkenen. Dit bedoelt natuurlijk niet dat we het project als afgesloten beschouwen. In tegendeel, de ervaring leert dat niet alle opties voorzien in het winnend voorstel gematerialiseerd worden in de latere fasen van een project, en dat is niet per definitie fout.

Wij zien een project als een open en continu werk, waarin het auteurschap van de architect vooral uit de coördinatie tussen de onderdelen bestaat, waarbij het talent om te luisteren en consensus te zoeken een noodzaak is. Gezien de grootte en complexiteit van de opdracht, en vooral de sociale impact ervan, kunnen we voorspellen dat een lange en nuttige dialoog zal plaats hebben. Dit voorstel kan beschouwd worden als een eerste hint, misschien minder als een bevestiging dan een bevraging; *Wat als het nu eens iets zoals dit zou zijn?*

An upper basement level, through which the visitors pass without noticing, is exclusively restricted to staff: it lodges a kitchen below the cafeteria, and several technical areas located in between exhibition rooms, since these are all double height spaces.

Finally at exhibition level, the arriving foyer gives access to cloakrooms and to most of the public areas: on one side, the auditorium and the temporary exhibition room, both under the prison's former courtyard; on the other side, the set of permanent exhibition rooms. The latter comprise big and smaller rooms, each with a different characteristic feature in the ceiling. Crossing apertures in the walls, the visitor can pass from one to the next, describing a round way that starts and ends in the distinctive room below the roof light.

But those are not the only possible routes for a visitor. A more dedicated or lingering visitor can come into the narrow dark spaces in between the main rooms. These single height corridors, forming a sort of secret net, seem appropriate for showing small elements, very specific or detailed information that can be observed in an undisturbed environment.

Back to the square level, the main gate from the Dossin building which opens to the inner courtyard will also give access to the Documentation Centre. Through a side door, visitors can enter into the micro gallery, and then down to research and archive areas or to the triple height reading room. These are located at second basement level and thus can also be accessed from the Museum (but not the inverse).

Other floors inside the barracks are mainly destined to staff, fulfilling the programmatic requests: depots, offices, control and changing rooms, toilets, general storage.

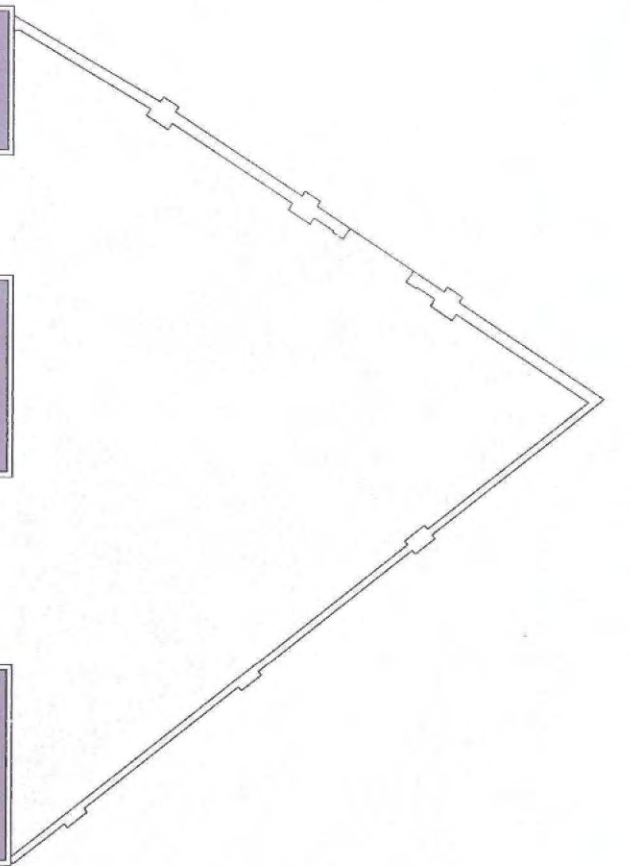
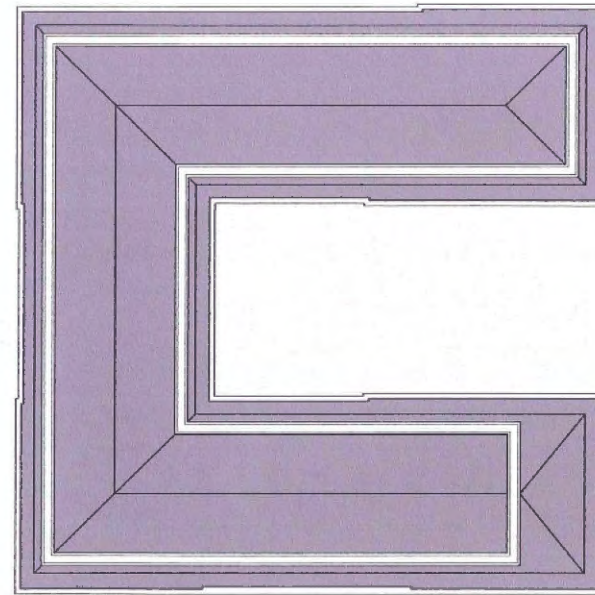
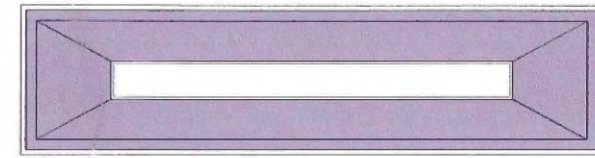
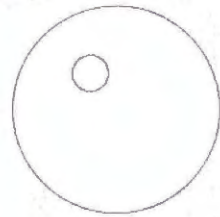
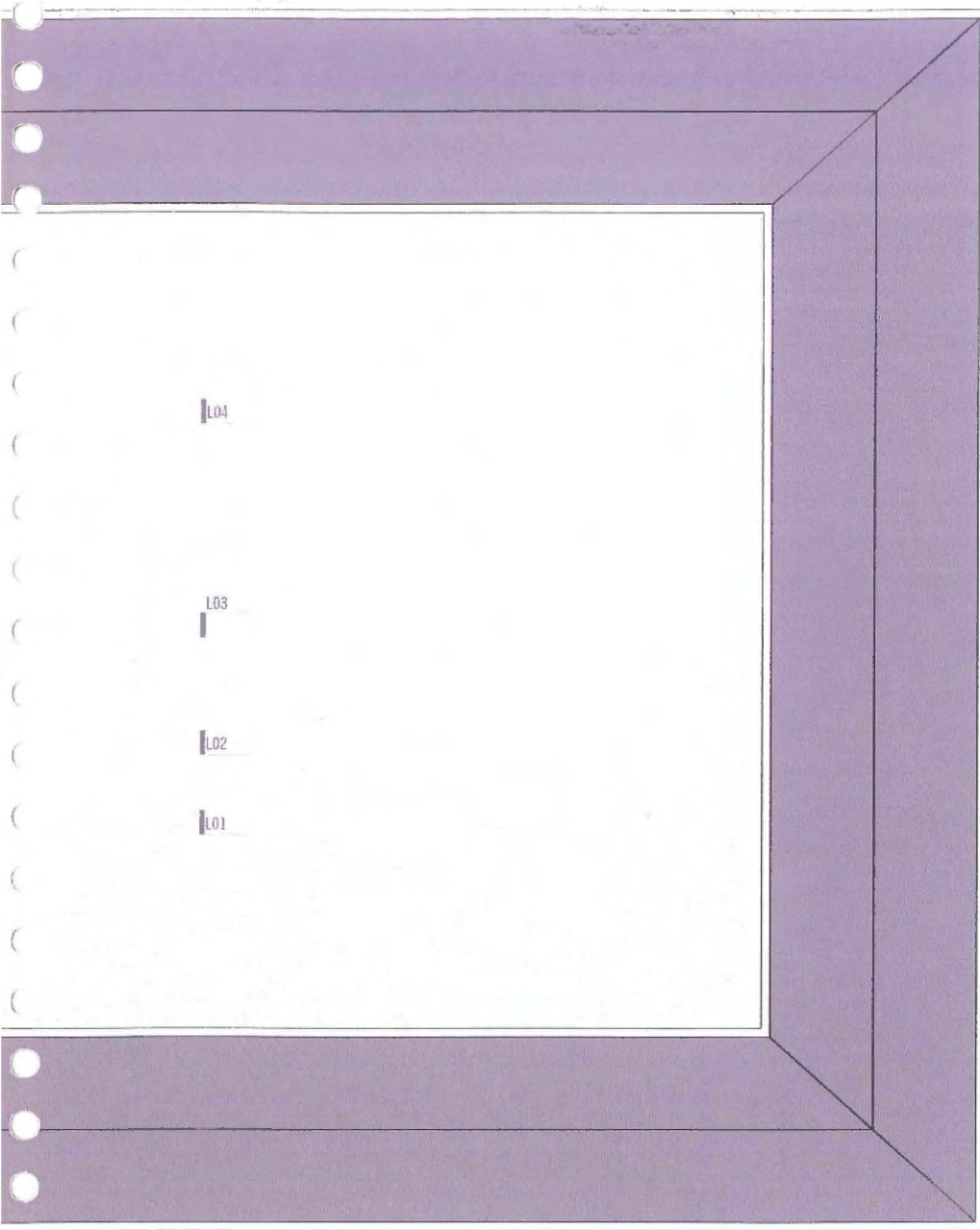
Staff areas from the Documentation Centre and from the Museum are linked at second basement level, through a corridor in the south front of the complex. It serves expedition and delivery areas with the help of a lift platform, that may also stop at first basement (kitchen), and that arrives at ground floor disguised by the park adjacent to the Arresthouse. The required parking places are also lodged at basement level, under this same park.

Final considerations

As pointed out in several occasions, it is more than sixty years since deportation, and ten since the first initiative to make this site notable. If some things take time, this is certainly of them. In such a process, a competition like this constitutes a catalytic event, as intense as brief.

So it seems to be the right moment to find an idea, as simple and clear as possible, which is able to interpret the ambition and mobilise the will of all. This does not mean, of course, that we consider the project to be closed. On the contrary, experience shows that not all the options provided in the winning bid materialise during the later stages of a project, and that is not necessarily wrong.

We understand a project as an open and continuous work, in which architectural authorship is mainly coordination between parts, requiring listening capacity and search for consensus. Given the dimension and complexity of the task, and most of all its social impact, we can predict that a long and profitable dialogue is still to happen. This proposal might be considered as a first hint, perhaps less affirmation than interrogation: *What if it was something like this?*

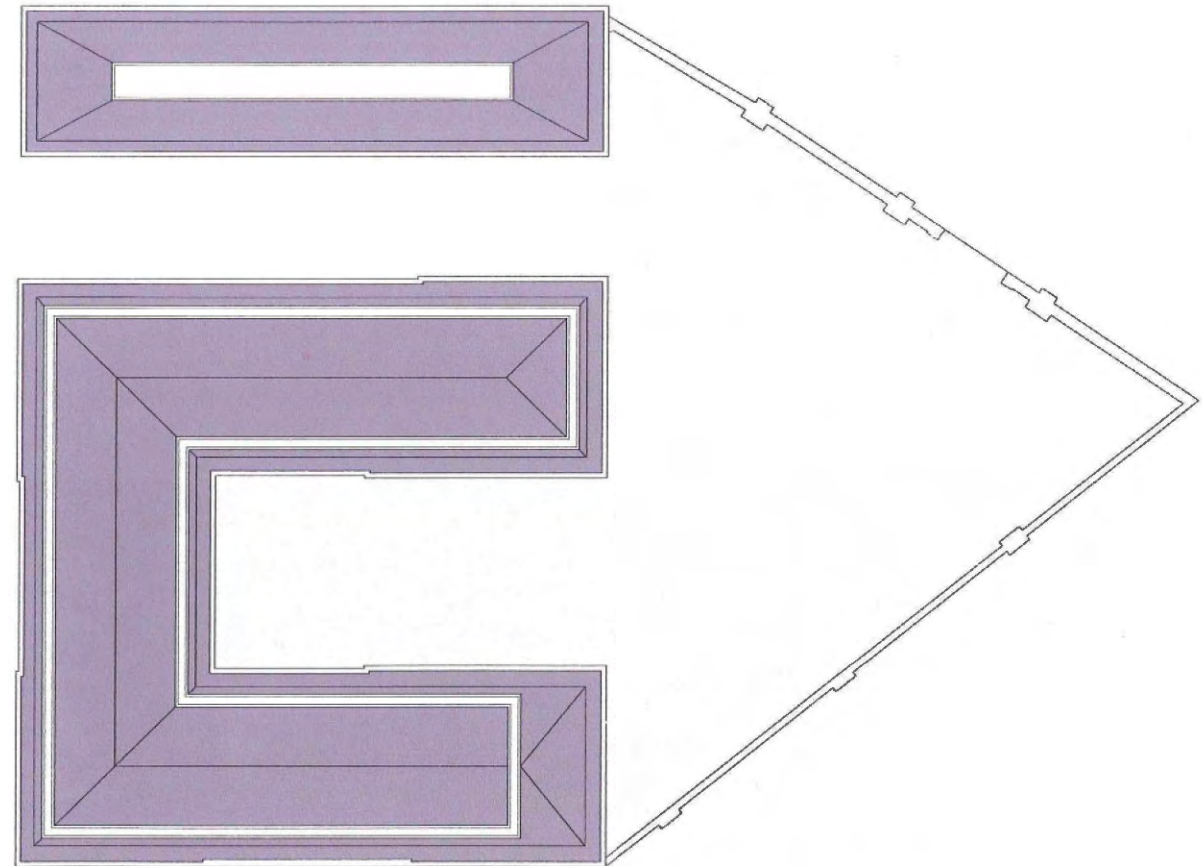
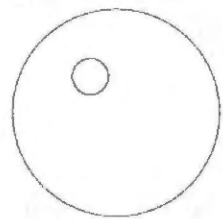
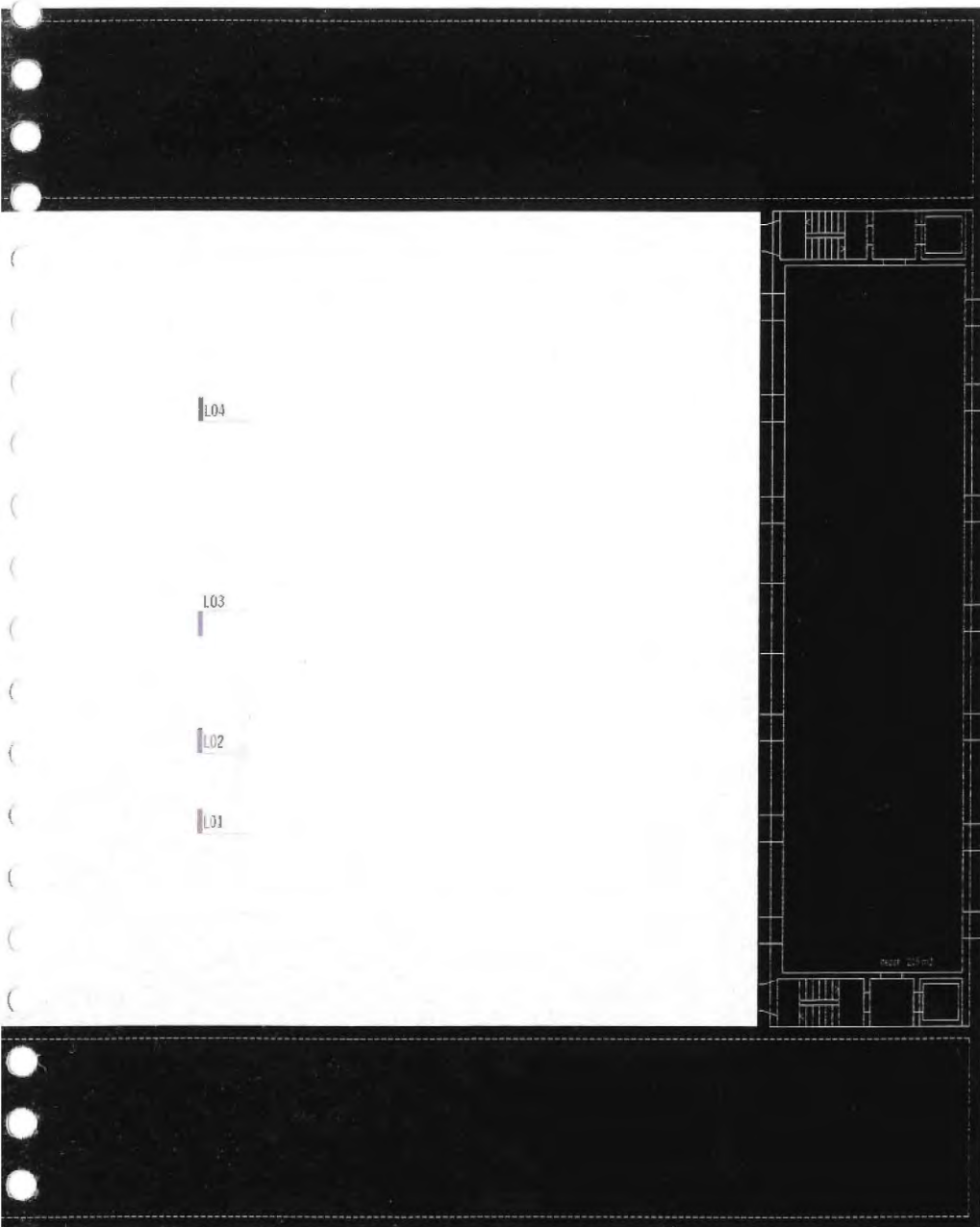
22.980

7.000

3.500

0.000

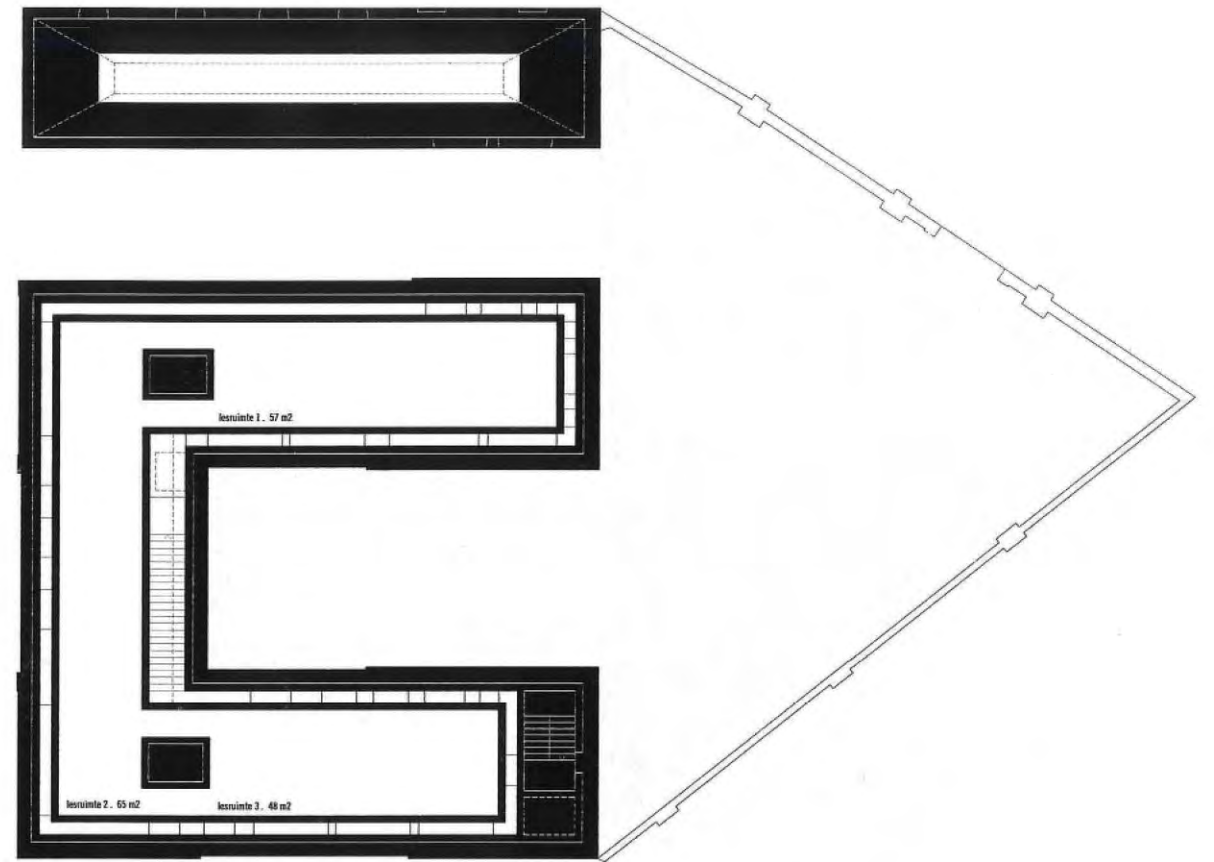
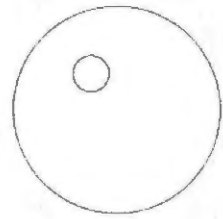
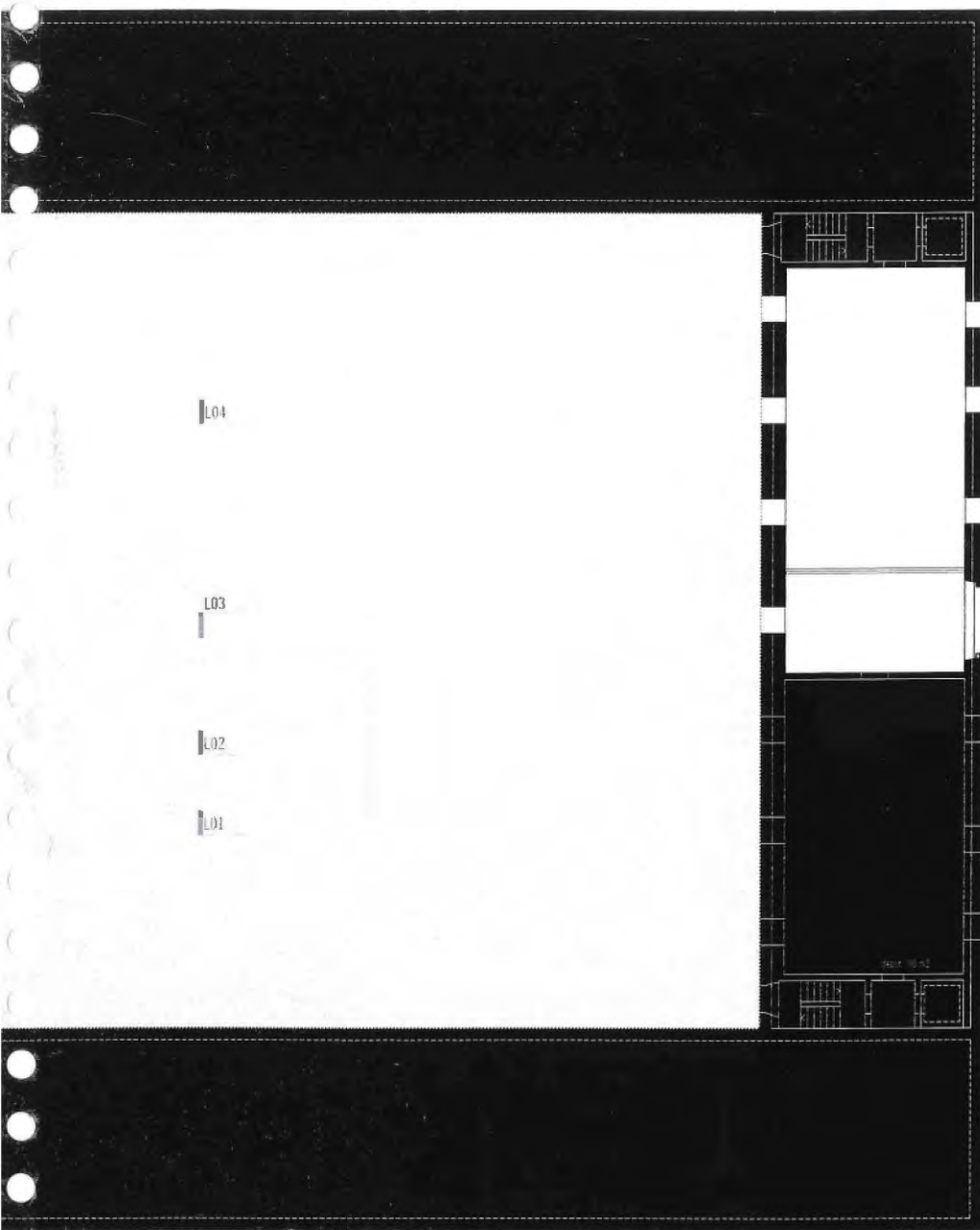

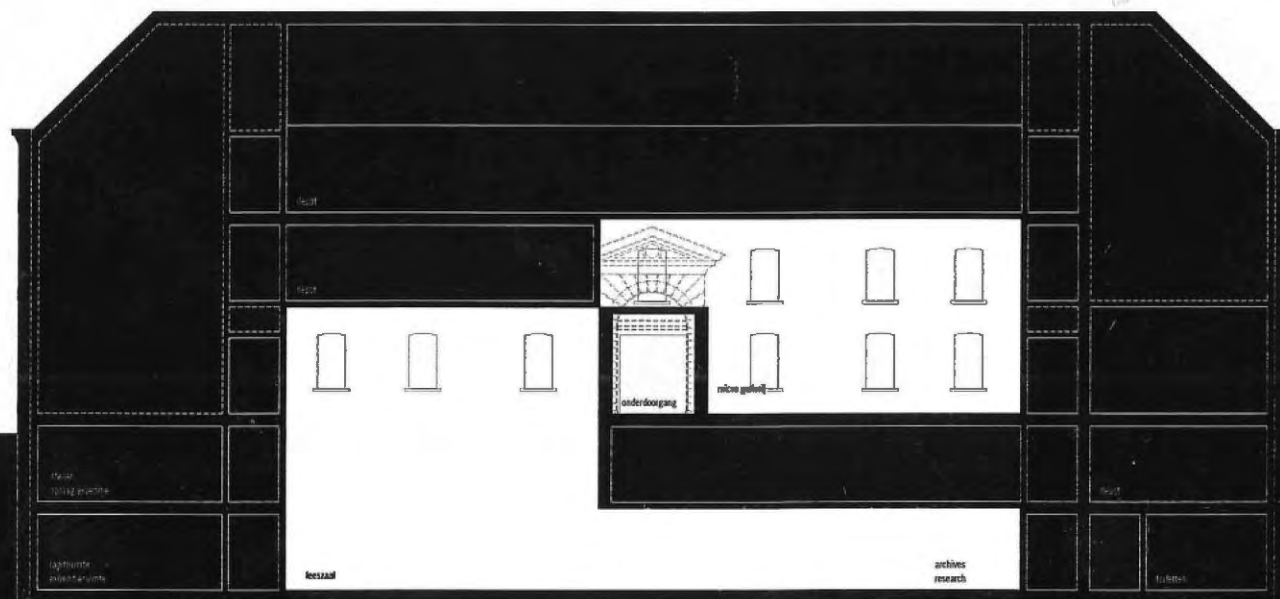
T05 T04 T03 T02 T01

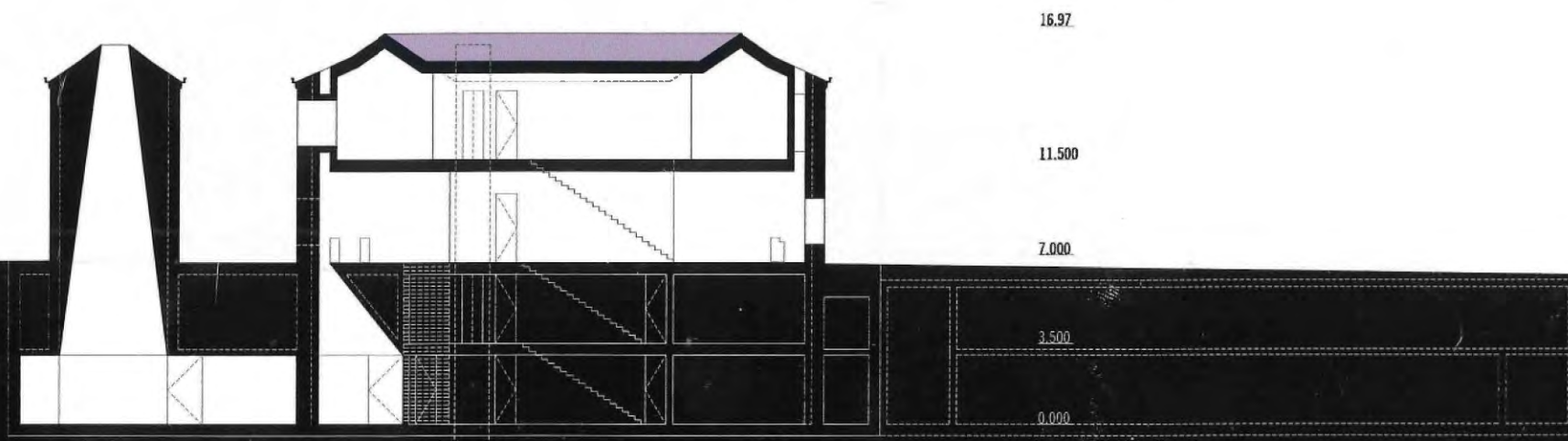
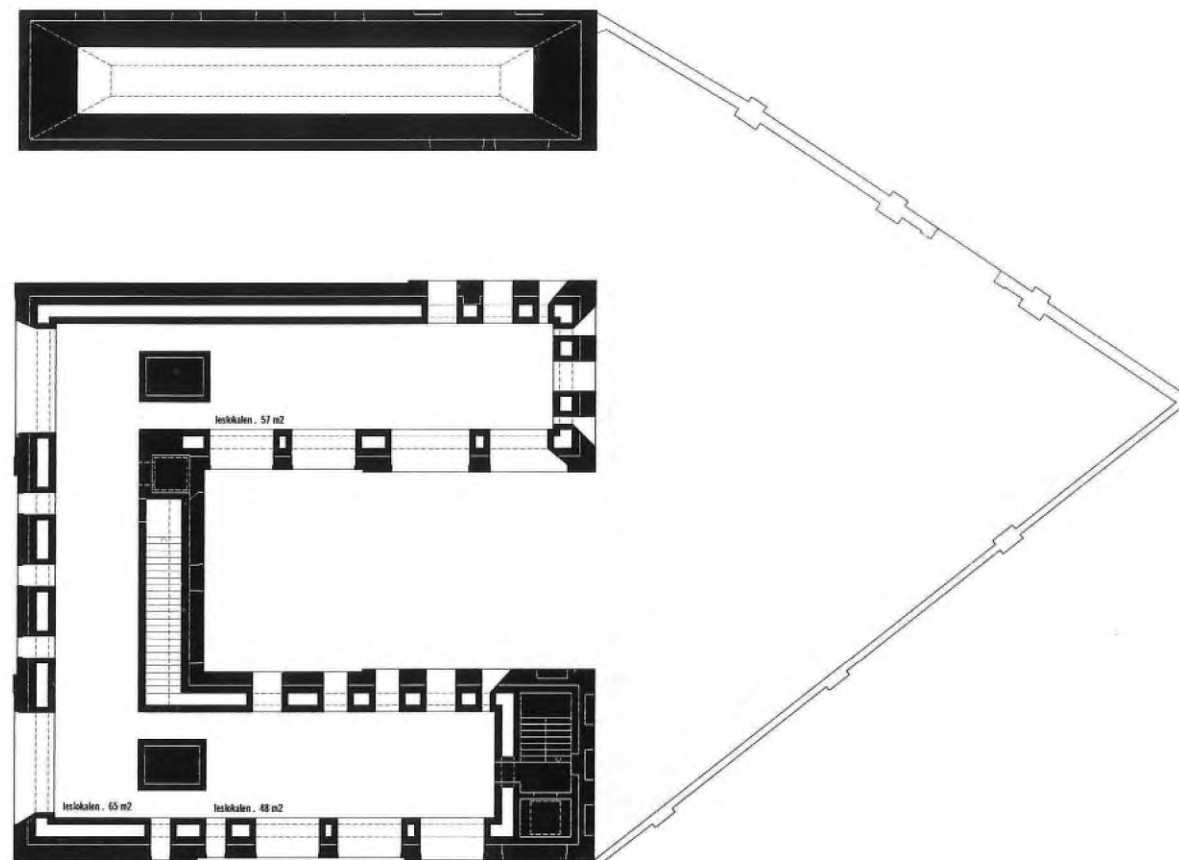
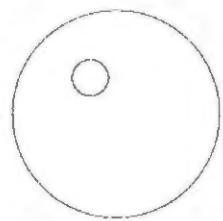
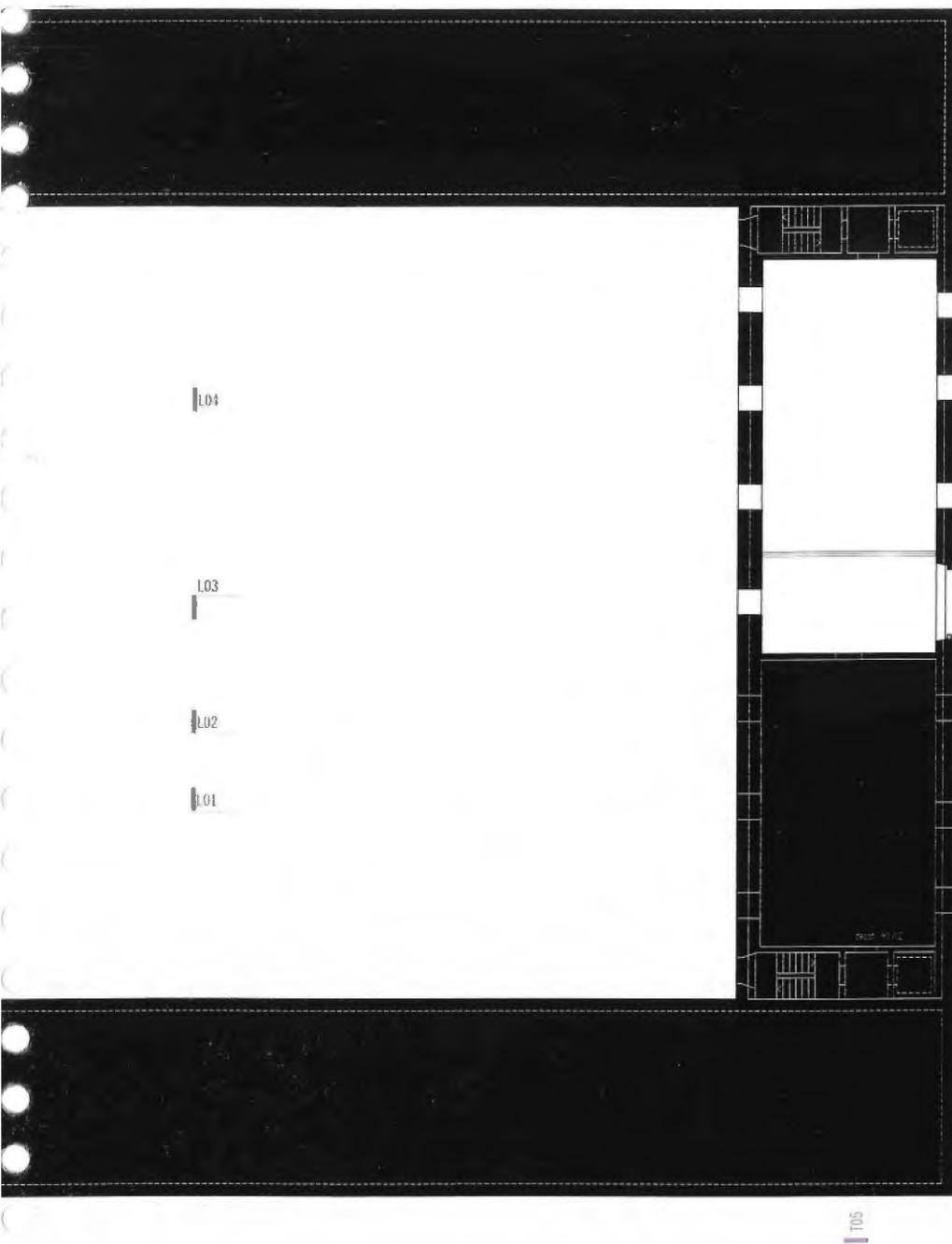

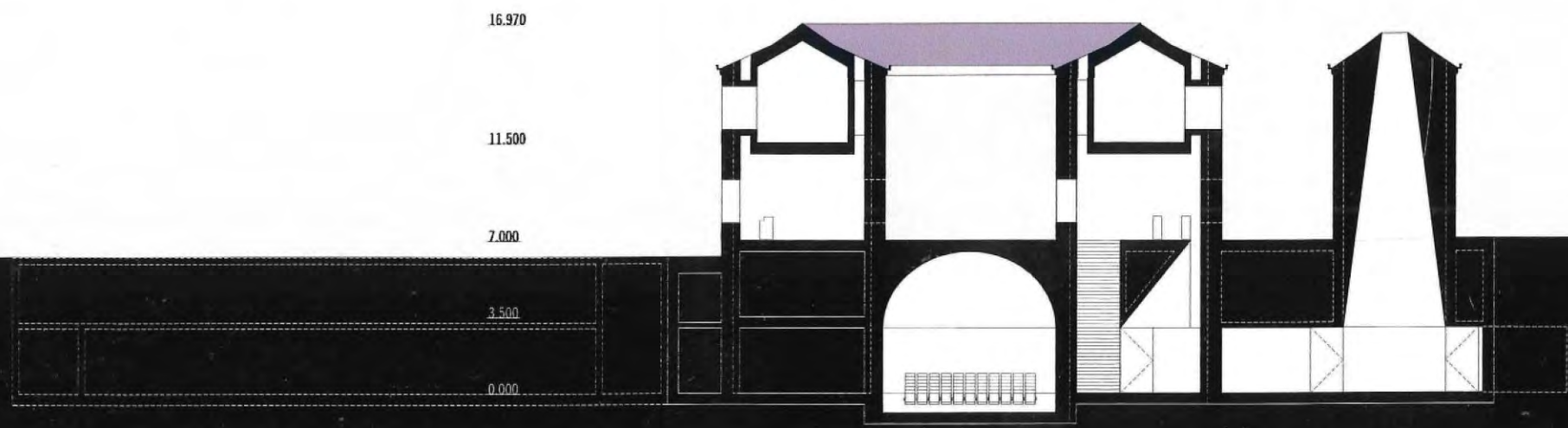
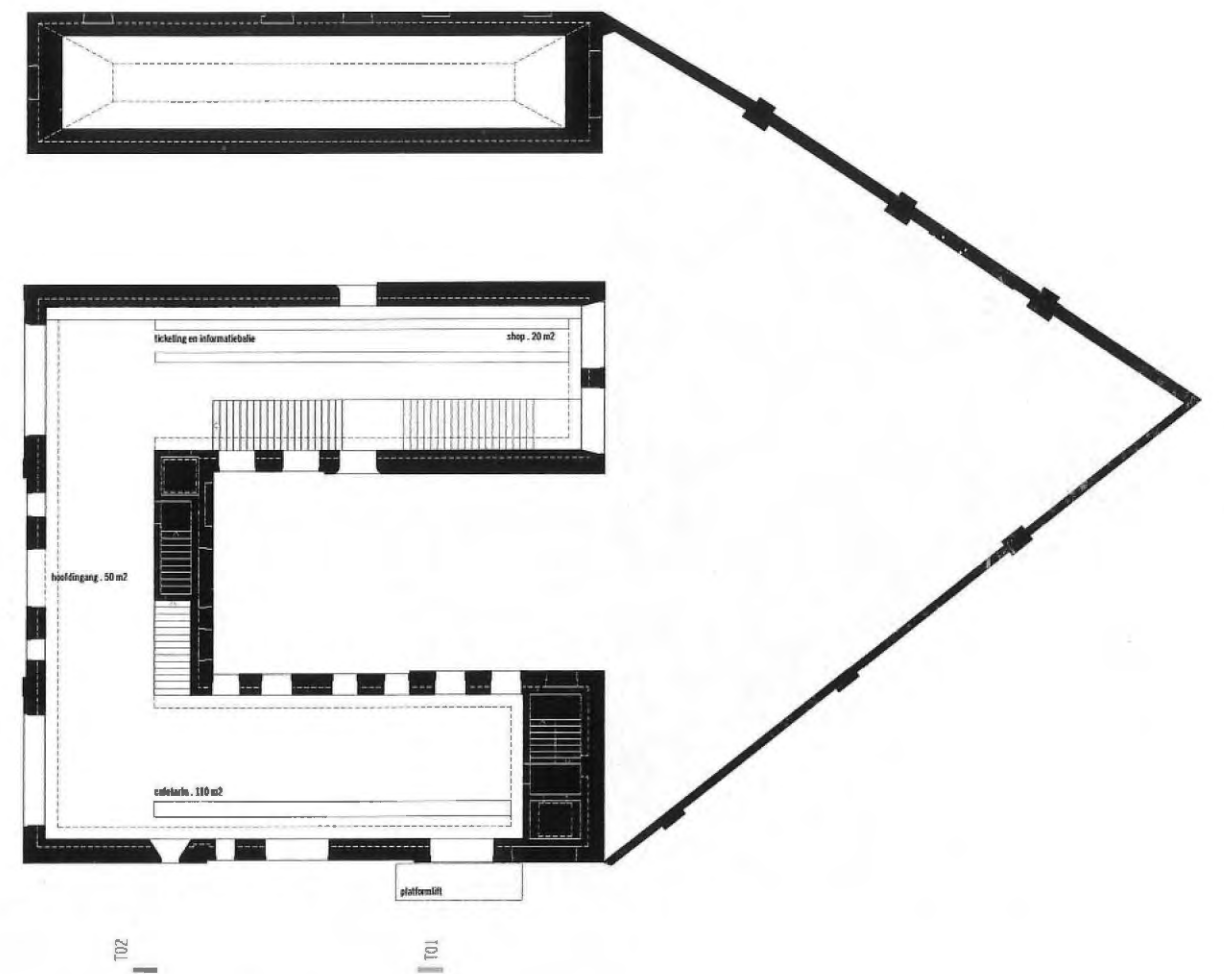
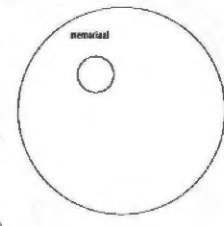
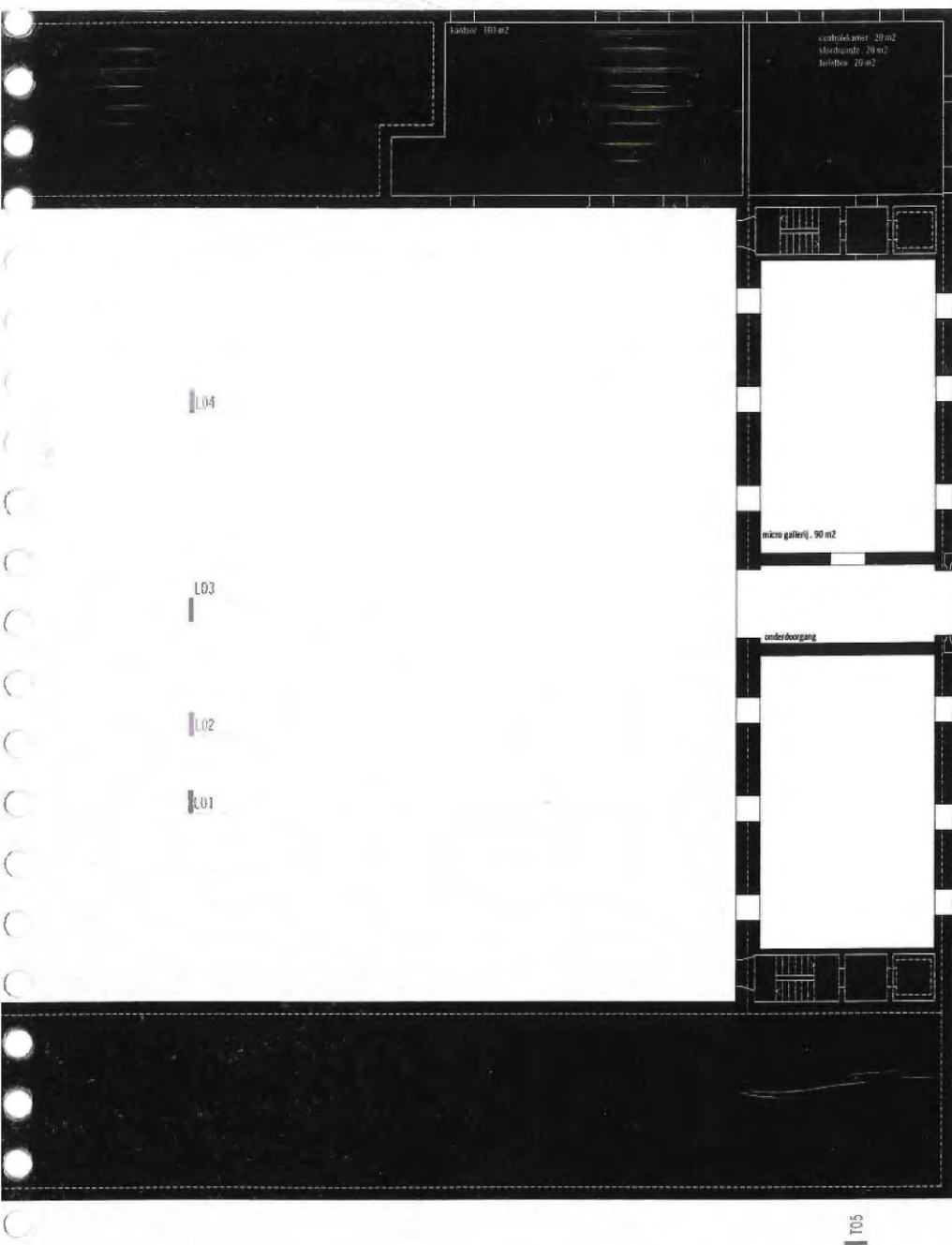
16.97
7.000
3.500
0.000

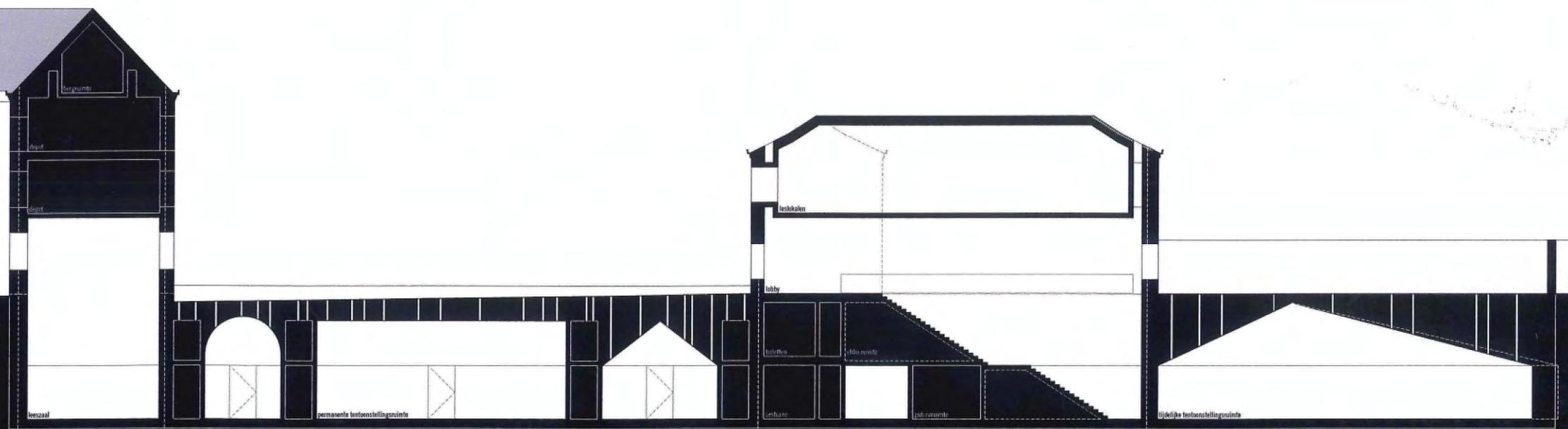
22.980
18.250
15.000
11.500
7.000
3.500
0.000

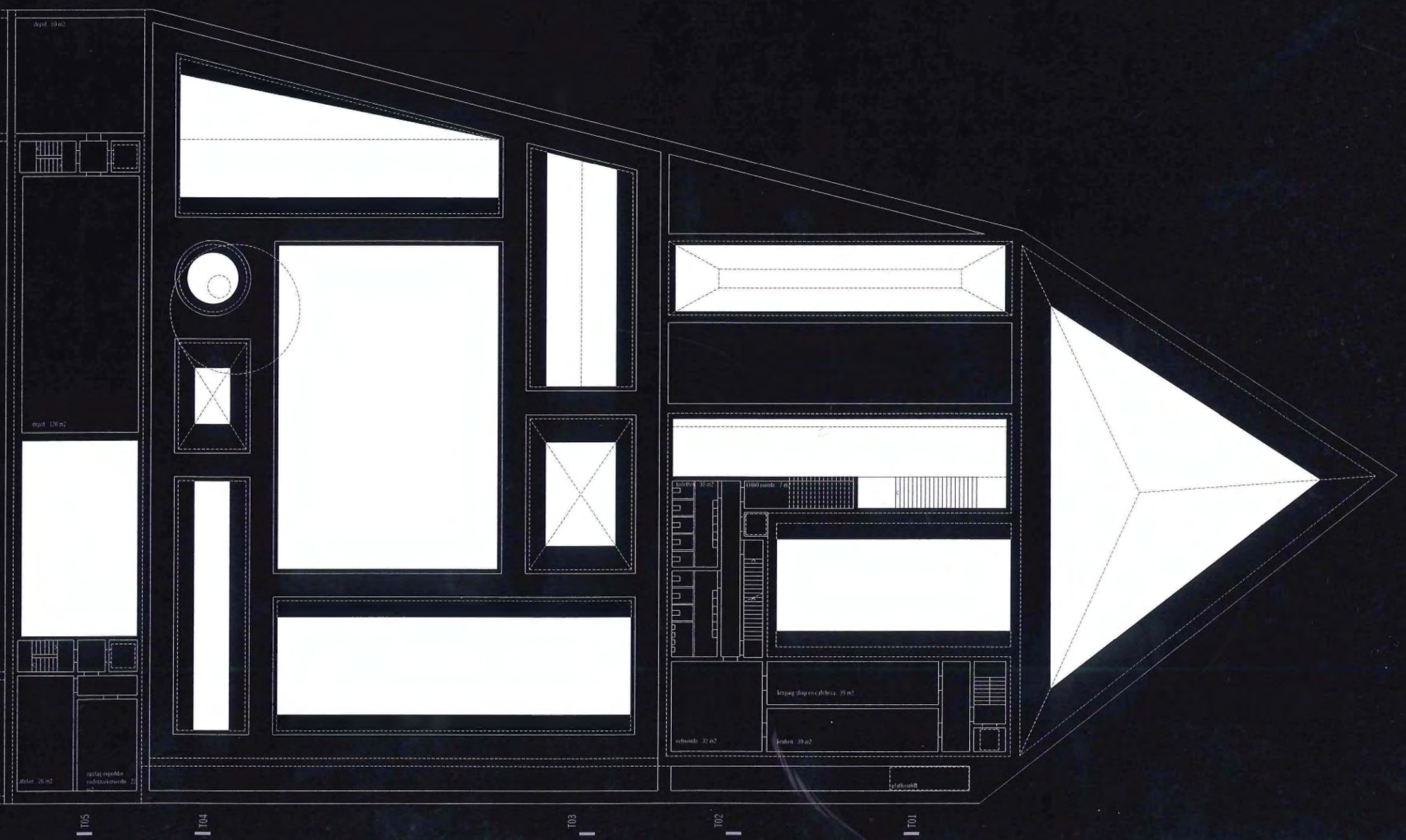

22.980
18.250
15.000
11.500
7.000
3.500
0.000

L04
L03
L02
L01

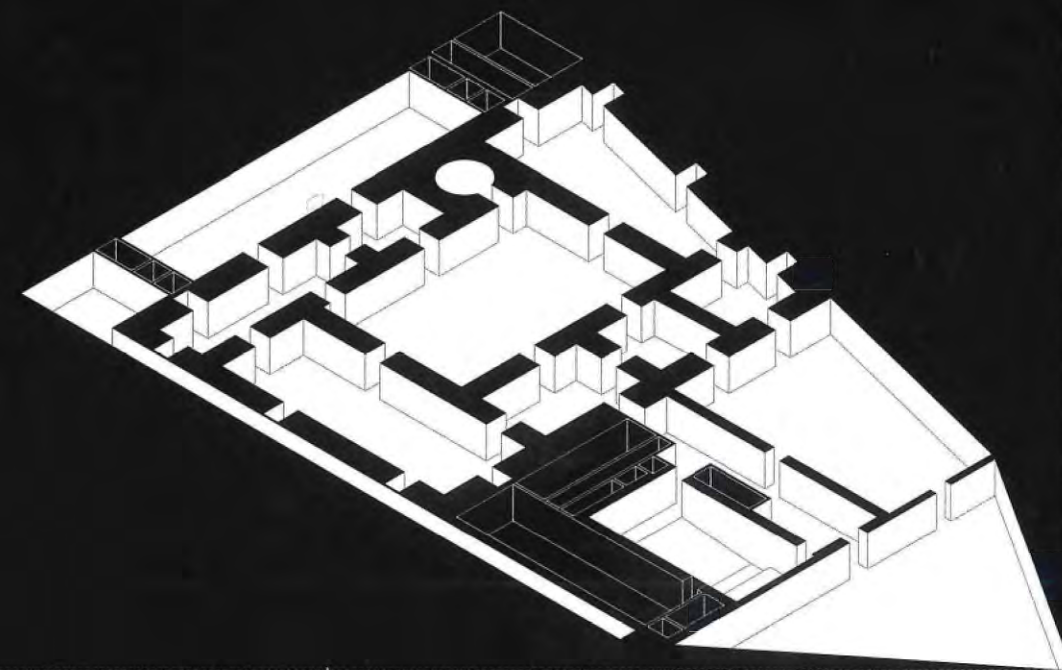
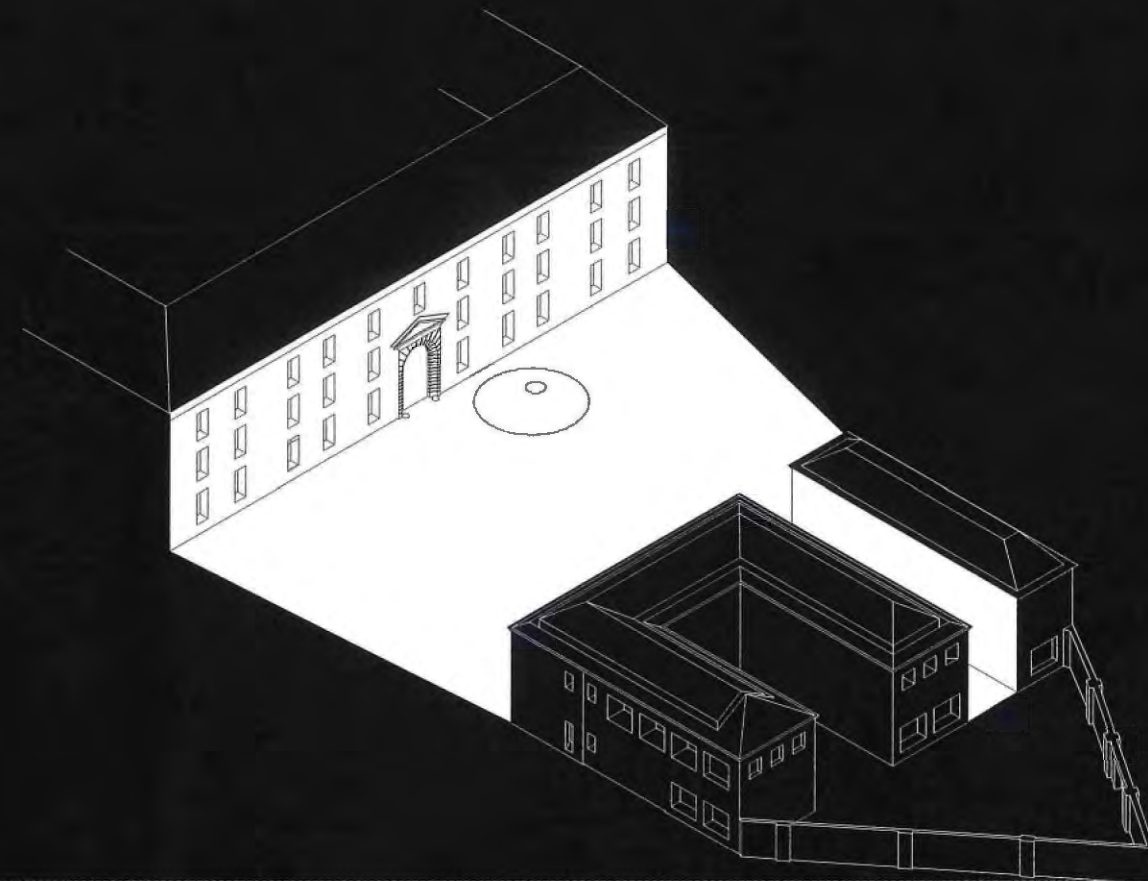
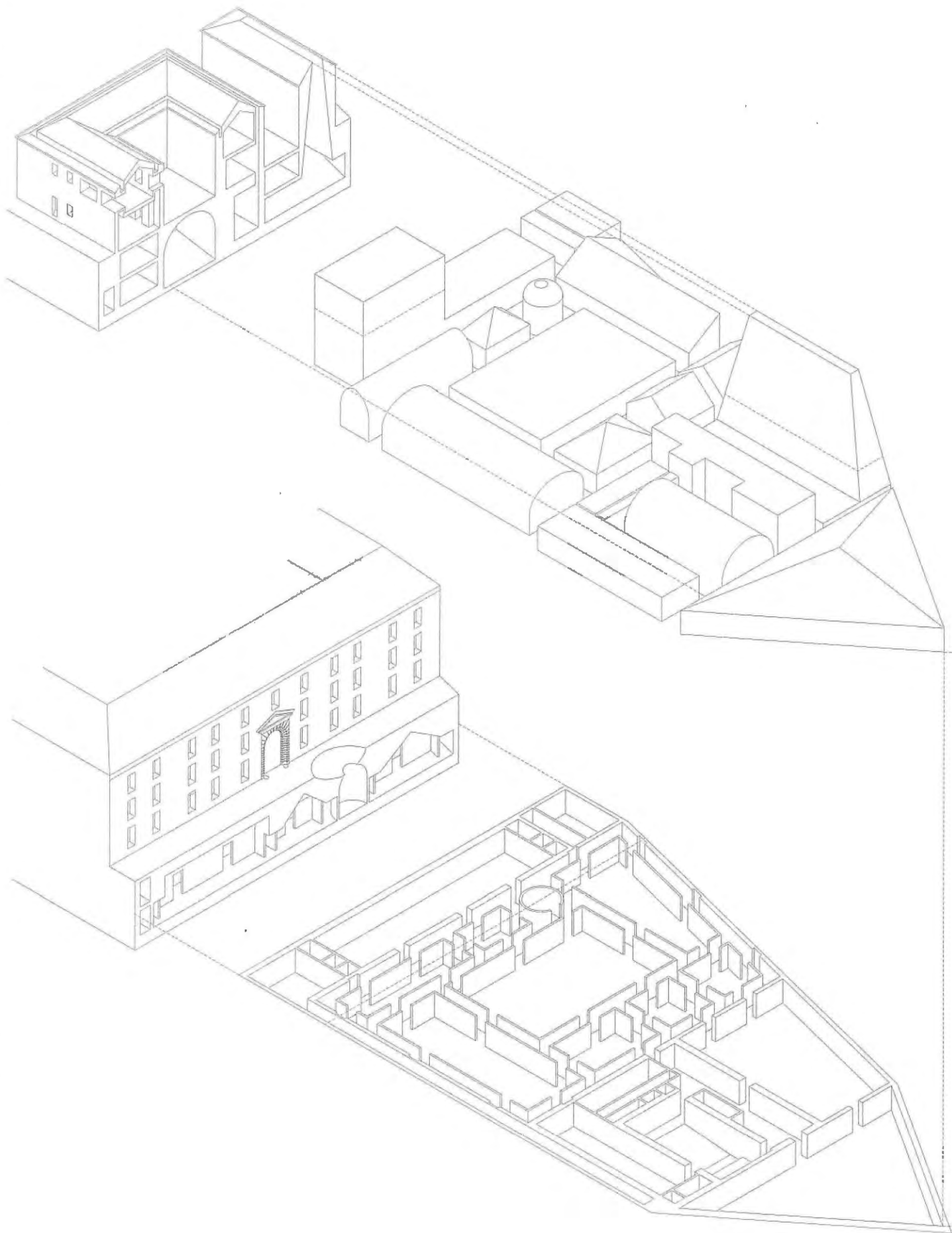

KAZERNE DOSSIN: Memoriaal, museum en documentatiecentrum over holocaust en mensenrechten museumplein

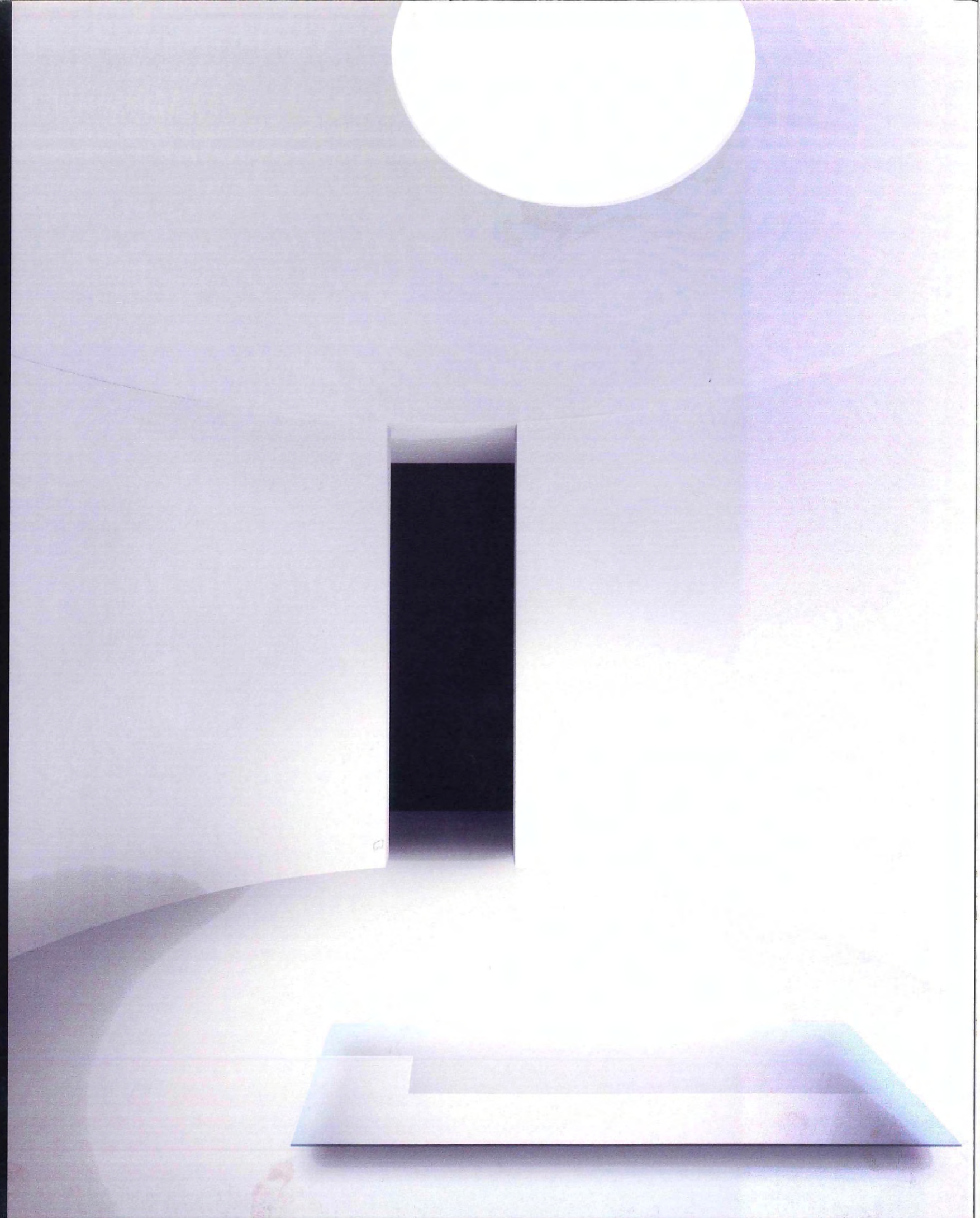
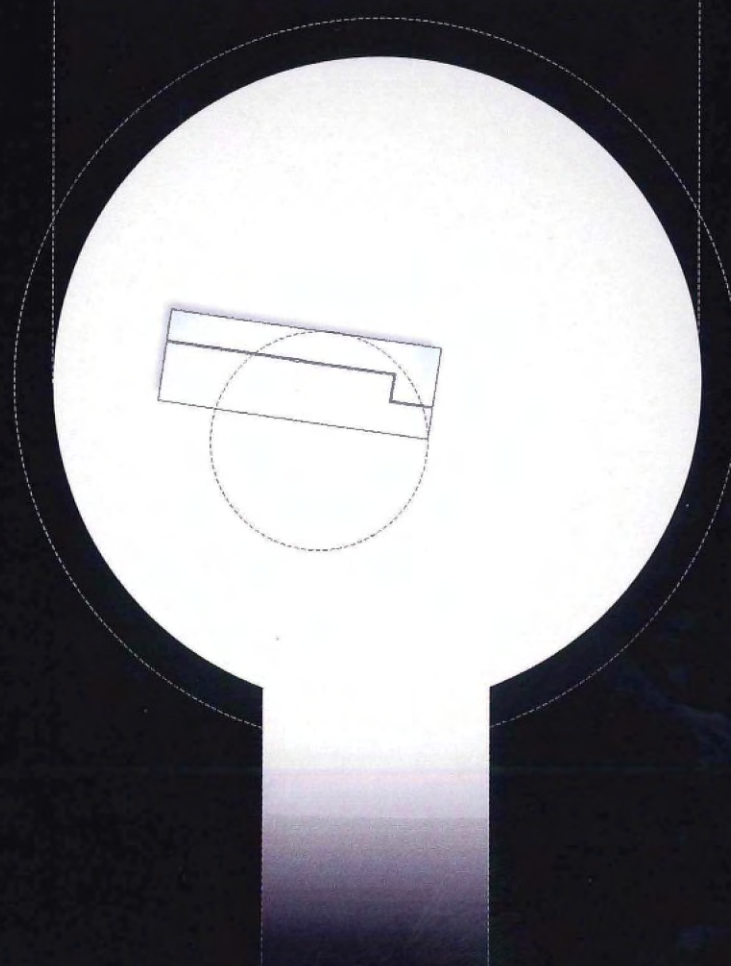

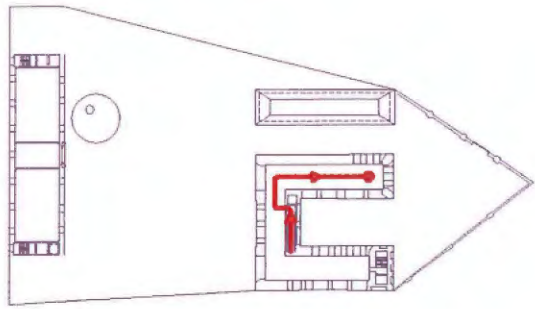

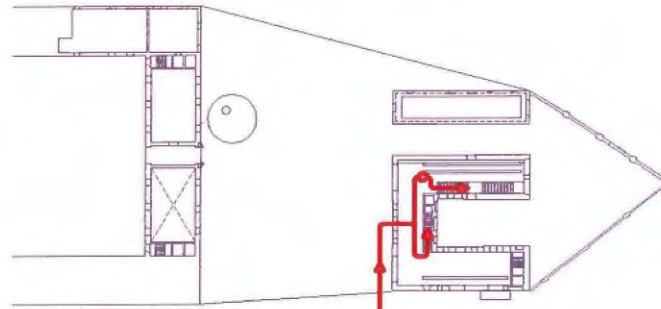
cultivating memory . beyond the very edge of the earth

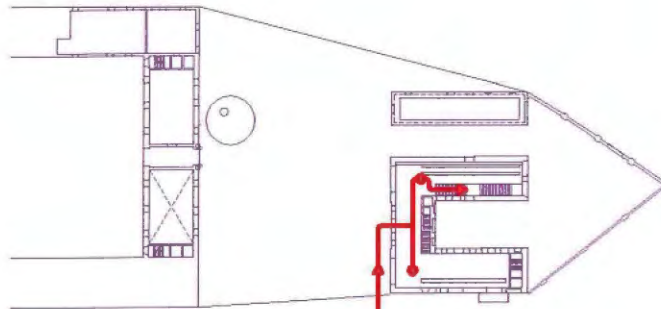
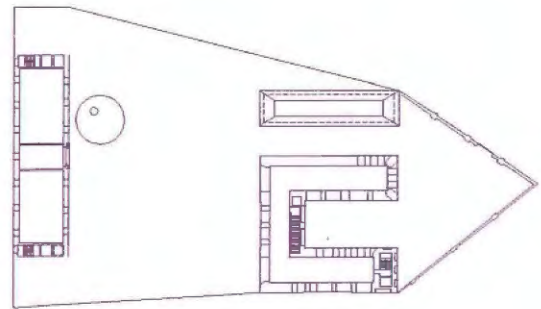
Niveau 1

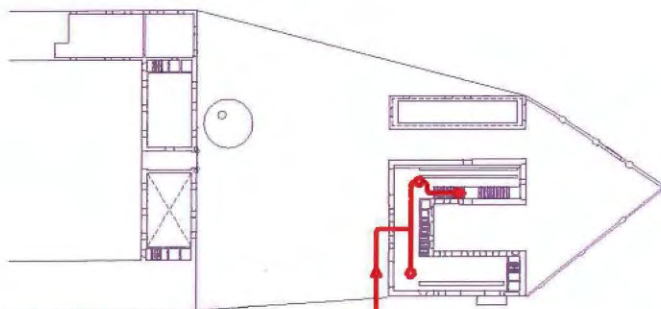
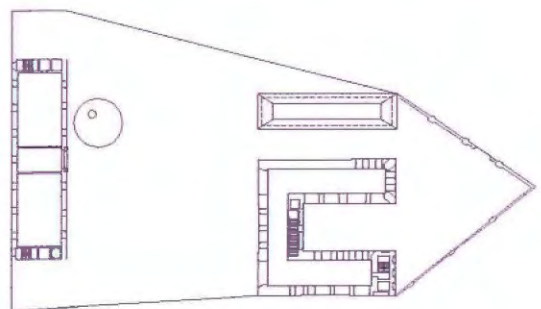
Niveau 0

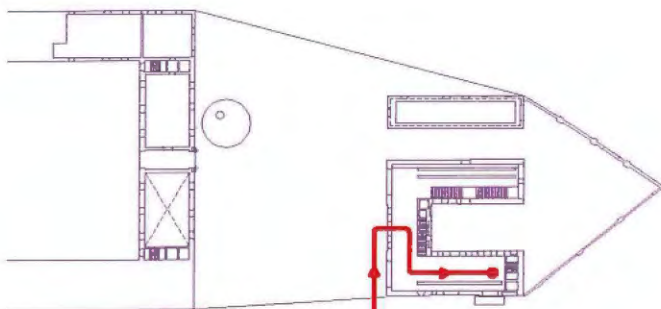
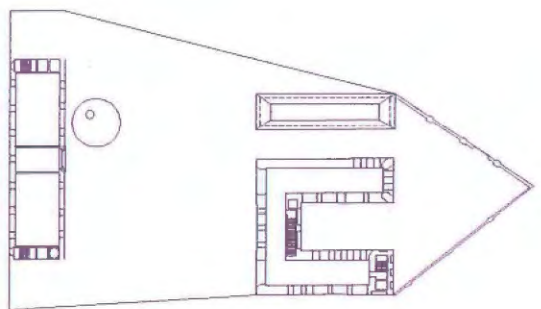
GROEPSBEZOEK MET GIDS

INDIVIDUEEL BEZOEK

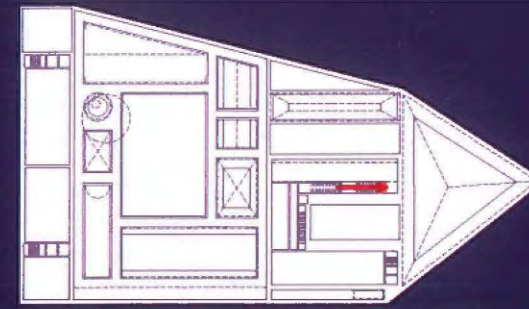

AVONDLEZING / CONFERENTIE

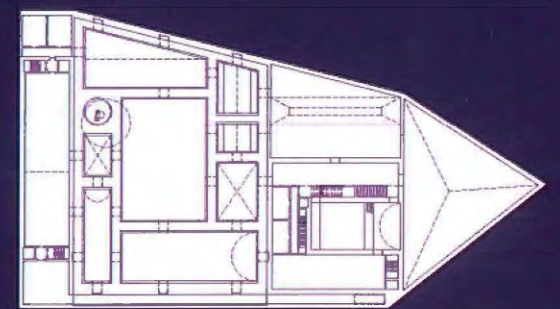
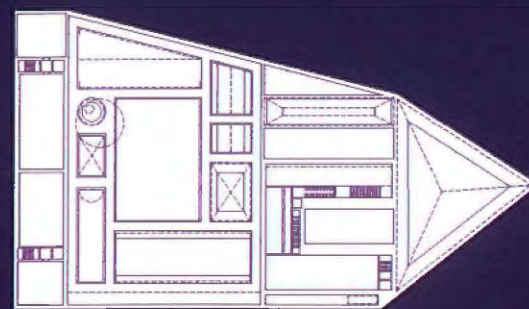
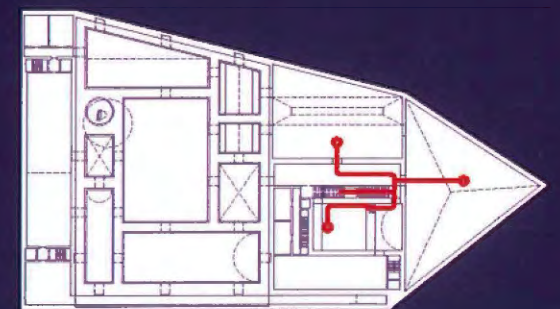
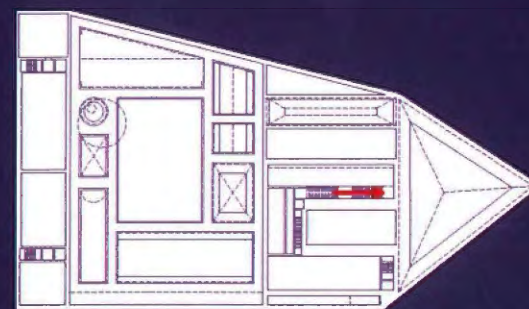
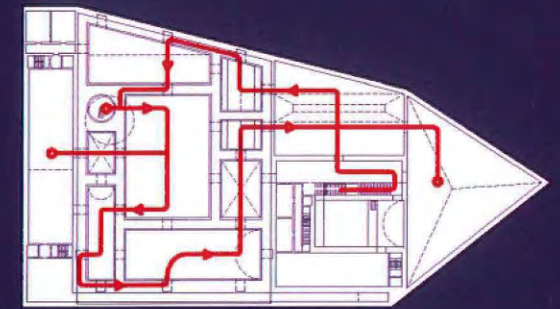
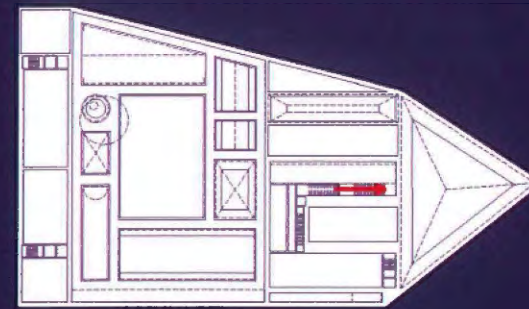
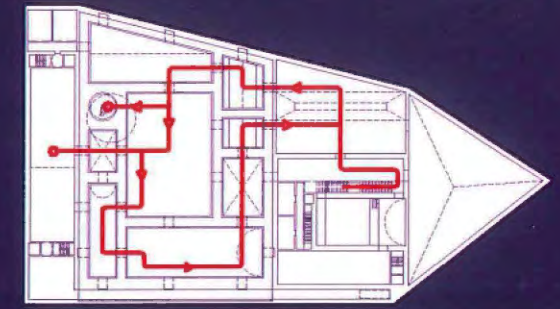

CAFETARIA

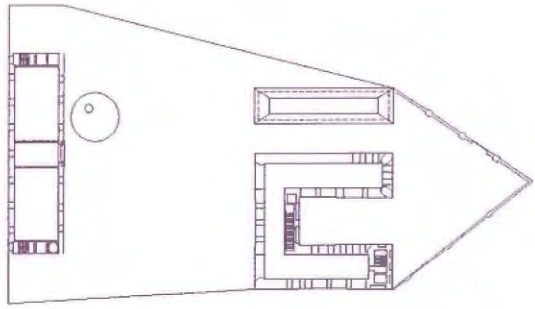
Niveau -1

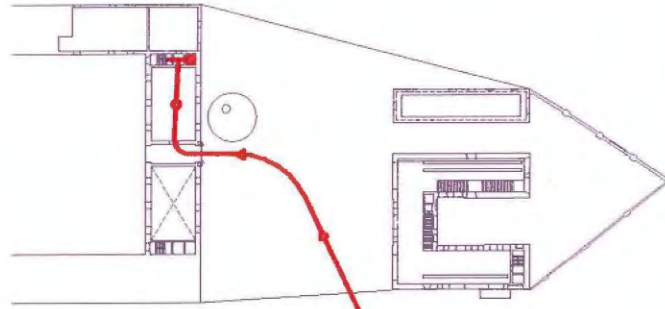
Niveau -2

Niveau 1

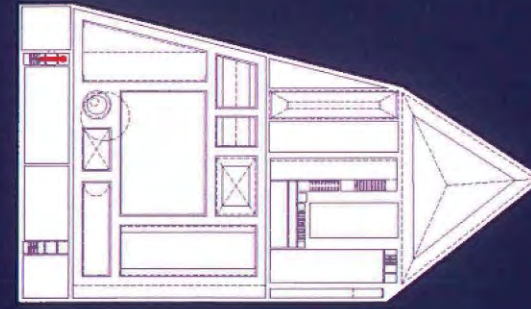

Niveau 0

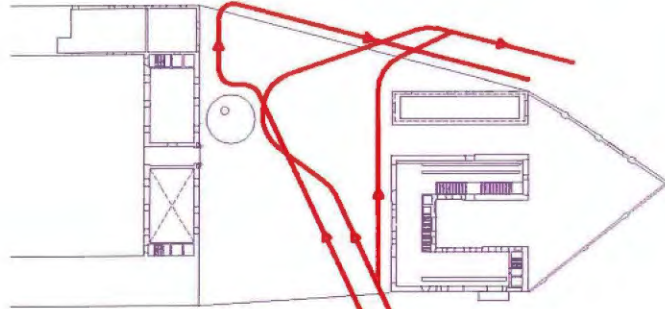
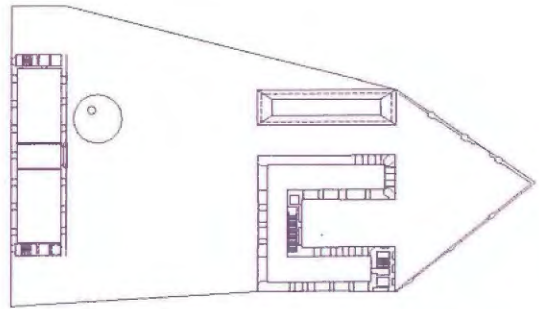
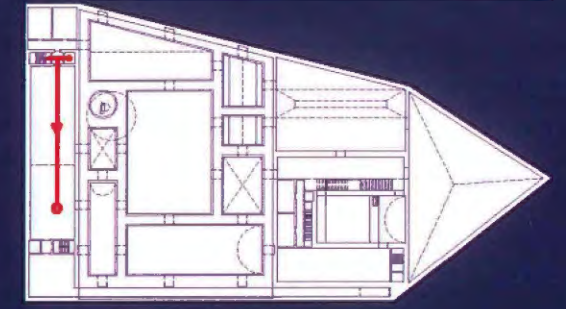

INFORMATIERAADPLEGING

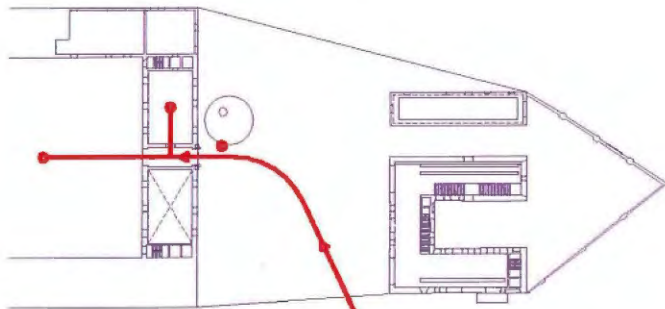
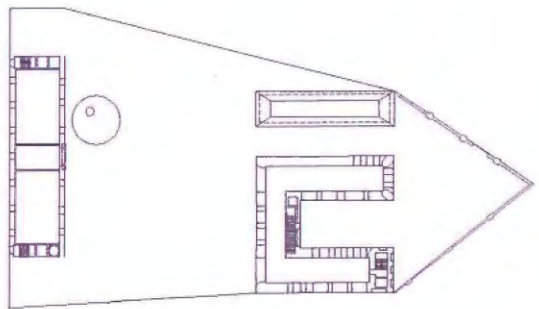
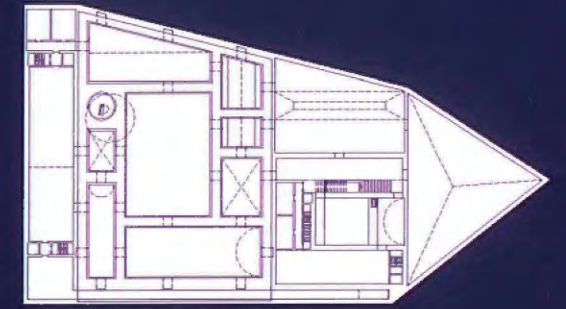
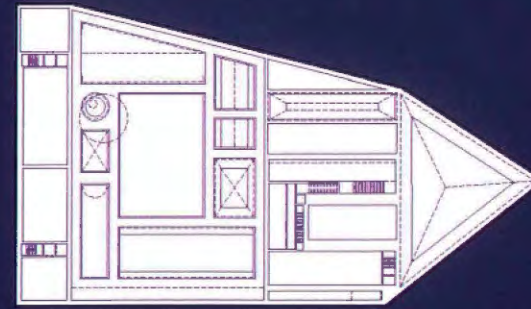
Niveau -1

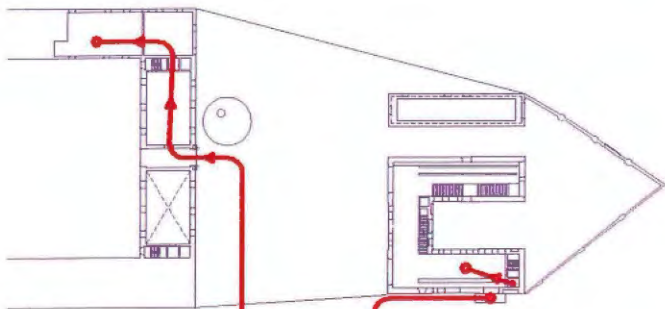
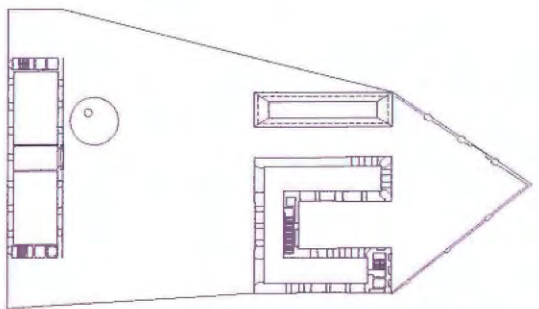
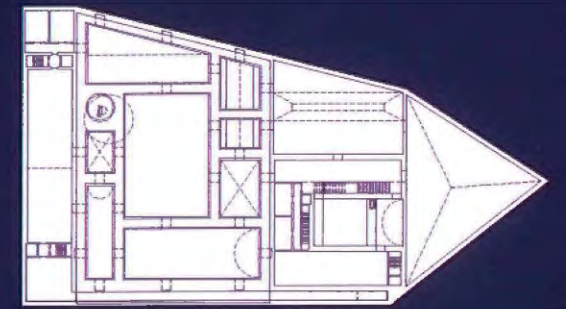
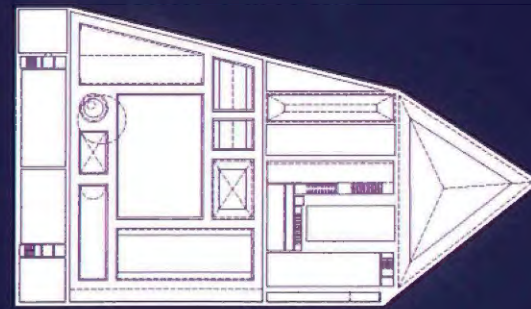
Niveau -2

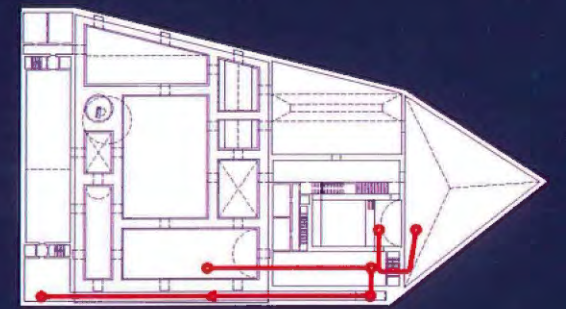
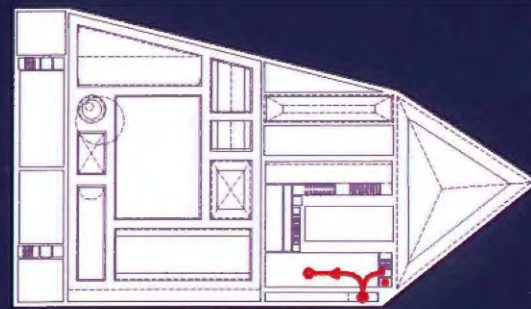
PASSANTEN

BEZOEK AAN HET MEMORIAAL

LOGISTIEK PARKOERS

BUILDING PROCESS

1. Excavation and soil support

1.1. Introduction

The following items include a brief description of the procedure and an explanation of the soil support solutions, proposed to place in level -2 and -1, both below the street level, in order to maintain the existing buildings.

1.2. Localization and Site Conditions

The area for intervention is located in Mechelen, Belgium, at the crossroads of Nokerstraat and Edgard Tinellaan with Goswin De Stassartstraat. Adjacent to the existing buildings, to be partially maintained, there are main roads. The infrastructure accurate survey and the characteristics of those buildings, in particular in what respects to nature of foundations, are of extreme importance for the concept (next design phase), of retaining walls and new foundations.

A site investigation, carried out before the next design phase, is also extremely important, in order to determine the geological-hydrogeological conditions and the geotechnical design parameters. Therefore, for the purpose of the present scheme design, the local ground conditions were estimated considering the expected local conditions according to the site location: superficial formations - sedimentary layers ranging from shales and claysotnes; bed-rock, from Palaeozoic rocks - quartzites and shales; water level - high (near surface).

Beside the local conditions, the excavation and soil support solution was a result of the architecture requirements and constraints, mainly, due to the need of maintaining the existing buildings.

1.3. Excavation and Soil Support

The existing buildings constrain constructive solutions for the excavation. Design needs also to consider available and regular equipment capable to work in such conditions, in order to reduce working schedule and optimize materials.

Due to those limitations, excavations inside existing buildings need to respect an accurate phase construction. The first step to take, after the inside demolition and the propping of the peripheral walls, is the reinforcement of the foundation soil. This reinforcement, foreseen to be made by Jet-Grouting techniques, will allow to support the main walls and to begin the excavation, with the control of the water table.

After the referred preliminary works, the excavation inside existing buildings and its peripheral walls maintenance must be coordinated with the general excavation and the peripheral soil support.

Building process

To build the level -2 and -1, it is foreseen to do a phased construction: demolition of the inside of the buildings and propping peripheral existing walls; infra-structural deviation; foundation soil reinforcement below existing building walls; excavation and soil support inside buildings; surrounding excavation and soil support; structure construction.

To reduce the entrance of water to the interior of the excavation and to guaranty the stabilization of the main walls foundations and the integrity of the excavation walls during basement construction, the execution of a jet-grouting wall is proposed.

Prior to the execution of the concrete retaining wall, micro-piles will be installed, in order to transfer the vertical loads of the ground anchors to the rock formation during construction.

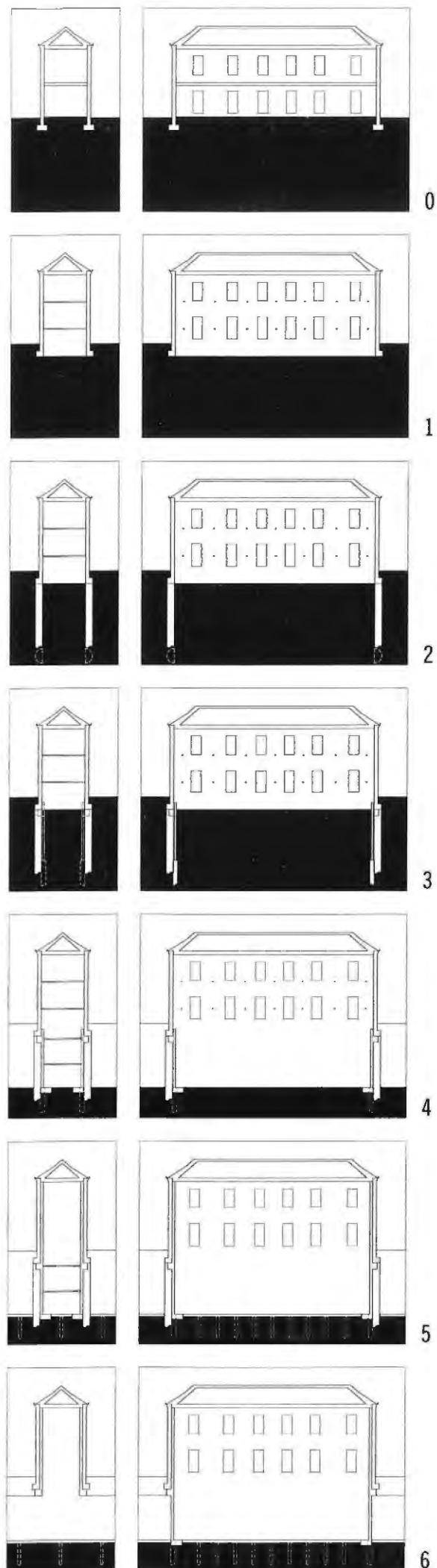
Generally, this phased construction should take the following steps:

1. Preliminary works of demolition inside the buildings; propping of the walls to be maintained; infra-structure deviation; Initial excavation till the upper face of the existing foundations; partial demolition of these elements, (the part that stands inside the building, within the walls plan)
2. Soil reinforcement below the main walls, with secant half jet-grouting columns. This half-columns will be made from the inside building to the outside, till a resistant soil strata (estimated at 10m from the surface), along the referred walls, with 1600mm of diameter and 1m regular spaced;
3. "Micro-piling" with vertical steel profiles, inside the buildings, spaced 2,5 to 3,0m along the existing walls, sealed under the predicted ultimate excavation level, about 8m;
4. Execution of a peripheral reinforced concrete beam, solidary with all the micro-piles, conjugated with phased and alternated support of the existing walls;
5. Execution by levels of 3,0m high, of a 0,30m thickness reinforced concrete wall, supported in the micro-piles previously executed. During construction, in each level, the retaining wall will be propped by temporary steel struts and braces (the same as the Berlin Walls technique). At this phase, the general excavation and the peripheral soil support should be in progress too. This retaining walls, that will allow to complete the basement construction, are foreseen to be structural diaphragm walls with 400mm minimum thickness, temporary braced and ground anchored and deactivated, at final stage, when sub-basement and ground slabs are finished.
6. Foundation and sub-basement structure execution by traditional method - from the bottom to the top, accomplished with the demolition and deactivation of provisory elements of soil support, namely, the steel props and the jet-grouting walls. Concerning to further underground survey ground anchors may be needed to compensate the hydrostatic pressure in the structural basement slab.

1.4. Considerations

The proposed solution accomplishes the main objectives of the project, conciliating the need for an adequate integration of local environment and conditions, without forgetting economical issues and the quality of construction.

In the following Project phases, further studies should be carried out, in order to adjust the present solution to local survey information, for final validation of the thickness and depth of the retaining walls, number of provisory prop elements and foundation type, foreseen to be indirect, by piles.

1
Afbraak van binnenwanden en vloeren, ondersteuning van de gevels. Eerste fase van de uitgraving en gedeeltelijke afbraak van de funderingen;

1
Demolition of the inside of the buildings and for soil propping, initial excavation and partial demolition of foundation elements;

2
Bodemversterking onder de gevels: secant jet-grouting half columns, diameter 1600mm, 1m tussenaafstand.

2
Soil reinforcement under the main walls: secant jet-grouting half columns, with 1600mm of diameter, spaced with 1m interval

3
"micropalen" met verticale staalprofielen, met 2,5 tot 3,0m tussenaafstand langs de bestaande muren, afgedicht onder het laagste uitgravingniveau.

3
"Micro-piling" with vertical steel profiles, spaced 2,5 to 3,0m along the existing walls, sealed under the ultimate excavation level

4
Uitvoering van een randbalk in gewapend beton, geconsolideerd met de micropalen, verbonden met gefaseerde alternerende onderbouw van de bestaande muren

4
Execution of a peripheral reinforced concrete beam, solidary with the micro-piles, conjugated with phased and alternated support of the existing walls

5
Uitvoering van een tijdelijk ondersteunde 0,30m gewapend betonnen wand, per hoogte van 3m (volgens het principe van de Berlijnse Wand).

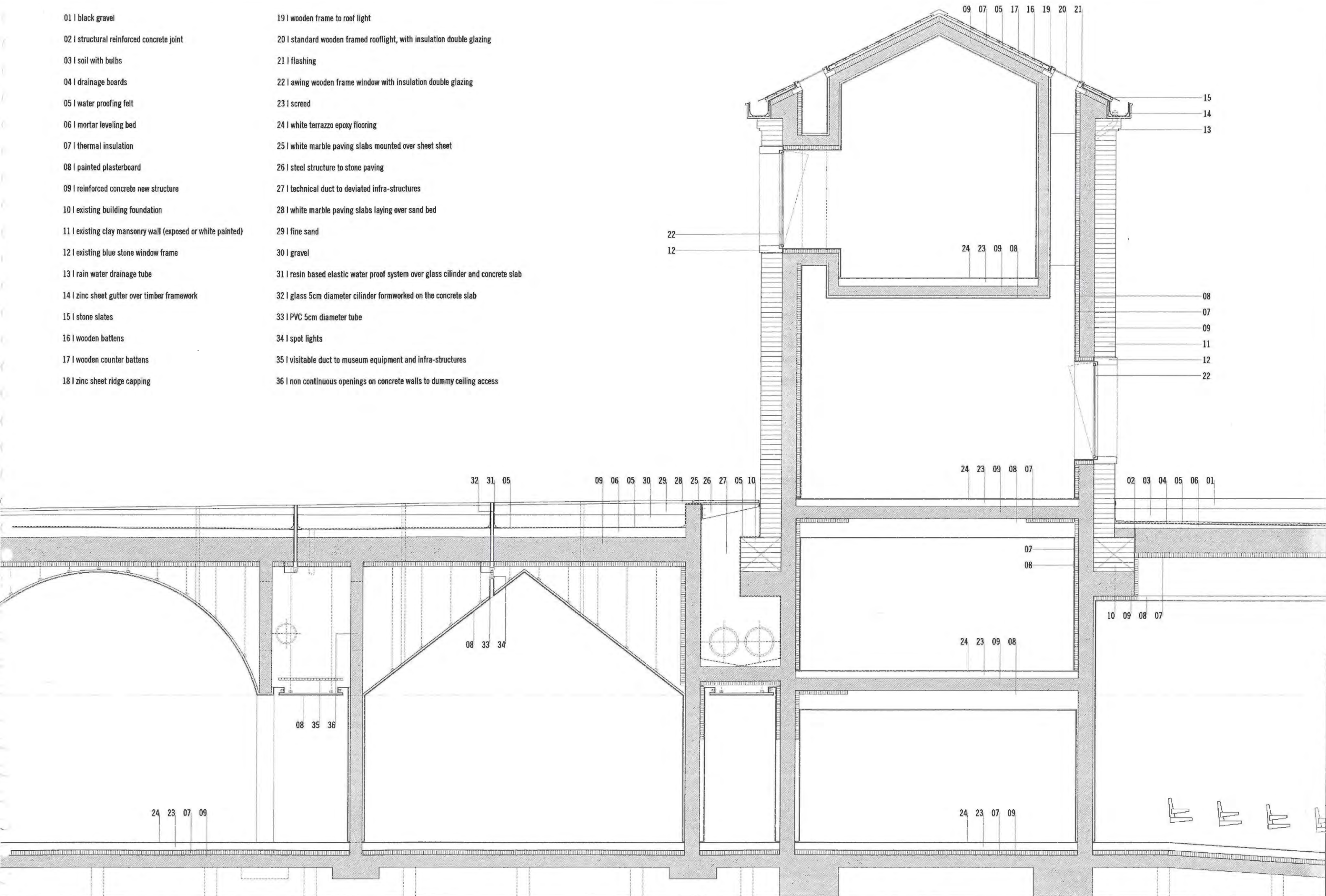
5
Execution of a temporary propped 0,30m reinforced concrete wall, by levels of 3m high (Berlin Walls technique)

6
Uitvoering van de fundering en de structuur onder de kelder, samen met de afbraak en deactivatie van de tijdelijke elementen die de bodem ondersteunen: stalen stutten en jet-grouting kolommen

6
Execution of foundation and sub-basement structure, together with the demolition and deactivation of the temporary elements of soil support: steel props and jet-grouting columns

- 01 | black gravel
- 02 | structural reinforced concrete joint
- 03 | soil with bulbs
- 04 | drainage boards
- 05 | water proofing felt
- 06 | mortar leveling bed
- 07 | thermal insulation
- 08 | painted plasterboard
- 09 | reinforced concrete new structure
- 10 | existing building foundation
- 11 | existing clay masonry wall (exposed or white painted)
- 12 | existing blue stone window frame
- 13 | rain water drainage tube
- 14 | zinc sheet gutter over timber framework
- 15 | stone slates
- 16 | wooden battens
- 17 | wooden counter battens
- 18 | zinc sheet ridge capping

- 19 | wooden frame to roof light
- 20 | standard wooden framed rooflight, with insulation double glazing
- 21 | flashing
- 22 | awing wooden frame window with insulation double glazing
- 23 | screed
- 24 | white terrazzo epoxy flooring
- 25 | white marble paving slabs mounted over sheet sheet
- 26 | steel structure to stone paving
- 27 | technical duct to deviated infra-structures
- 28 | white marble paving slabs laying over sand bed
- 29 | fine sand
- 30 | gravel
- 31 | resin based elastic water proof system over glass cilinder and concrete slab
- 32 | glass 5cm diameter cilinder formworked on the concrete slab
- 33 | PVC 5cm diameter tube
- 34 | spot lights
- 35 | visitable duct to museum equipment and infra-structures
- 36 | non continuous openings on concrete walls to dummy ceiling access

Het icoongehalte van de ingreep en potentie van de ingreep om een referentiebaken te creëren voor de stad, om een ruimere vage omgeving beter te definiëren, komt het meest nauwkeurig tot uiting in de buitenruimtes, de tuinen van het Museum. Dit wordt niet bereikt door toevoeging van objecten, maar juist door de essentiële transformatie van de huidige toestand van de site, door terug te brengen naar een oorspronkelijke toestand waarin de lezing van alle verschillende periodes en momenten mogelijk is.

Door te beperken tot enkele essentiële materialen, de lichtinval, zwart en wit en groen, als een teken van leven, willen de abstracte materialen de uitdrukking van de plek over brengen, de stilte, het levend houden van de herinnering en het vermogen om te vergeten...

Het voorstel biedt niet enkel een museum, een memoriaal en een park voor de stad en de rest van de wereld, maar maakt het mogelijk om een eeuwige wonde te helen in een dagdagelijkse realiteit door een vrijetijdsprogramma voor te stellen in een aangename verblijfsruimte. Dit als tegengewicht voor de buitenruimtes van het museum, beladen met de herinnering aan de geschiedenis van de plek.

De buitenruimtes van het museum, met name de binnenkoeren van de Dossinkazerne en het Arresthuis worden aangelegd in het zelfde materiaal en definiëren op die manier een gelijkaardige betekenisvolle laag. Het is een complexe en dynamische laag waarin elk jaar het zwarte grint wordt bedekt door sneeuw, wordt blootgesteld aan het zonlicht tijdens de eerstvolgende dooi en tenslotte ontdaan van zijn minerale inertie door het ontluiken van bolgewassen die boven het grint tot bloei komen.

Deze merkwaardige seizoensgebonden dynamiek herhaalt zichzelf jaarlijks en brengt een cyclus te leven met een sterke beeldende en symbolische waarde. De jaarlijkse terugkeer van deze dynamiek doet de tijdelijkheid van het artefact te niet.

Het park rond het klooster staat tegenover een heel andere realiteit. Het is een park voor de stad, een unieke plek in een dense en inerte stadsomgeving. Open plekken worden gevormd door bestaande en nieuw te planten bomen, laten de zon doordringen en worden omzoomd door massieve bomenschermen en lagere beplantingen. Tussen deze open plekken bestaan punctuele doorgangen die als smalle deuren de overgang maken van de ene open plek naar de andere.

Het park is de verbinding tussen verschillende stadsdelen. In het bijzonder maakt het de verbinding tussen het museum en de busparking voor bezoekers.

Tussen het park en het museum krijgt een lege plek vorm, zwart zoals de binnenkoeren van het museum, maar onveranderlijk doorheen de seizoenen, waardoor het een meer onvergankelijke hiaat wordt. Het toont de gemaakte misstappen en het berouw over, zonder eerbetoningen of herdenkingen, maar door het op te merken. Niet door te herdenken maar door niet te vergeten. De betekenis van deze plek wordt niet geëxpliciteerd en zal vooral in het geheugen van de mensen leven en in hun relatie met dit landschap, tot op de dag dat het edelmoedig een andere betekenis zal oppikken.

The iconic character of the intervention, its capacity of creating a reference sign for the city and for the definition of a wider diffuse insertion space, is precisely expressed in the exterior areas - outdoor spaces of the Museum - this is performed, not through objectual addition, but yes through essential transformations in the condition of the site, transporting it to an original condition in which readings of each epoque and each moment are inscribed.

The reduction to essential materials, the light, the white and black with green as a life's account, the abstract materials of the intervention are ment to talk to us about the eloquence of the place, of the silence, of the continuance of the memory and of the capacity to forget...

The proposal not only offers a Museum, a memorial and a park for the city and the world, but as well makes it possible to heal an eternal scar in an every day ambient of an area with proposed leisure programs in a comfortable exterior: in contrast with the memorial weight of the exterior spaces that are linked to historical locations and the museum.

The exterior areas of the Museum, the two courtyards of the Dossin Barracks and the former prison are laid out with the same material and as such define an equal reference layer. It's a complex and dynamic layer in which, every year, the black gravel gets covered by snow, then exposed to bright sunlight during the thaw and then, finally, rescued from its mineral inertia by the sprouting of flower bulbs that are dazzling over the gravel.

This remarkable seasonal dynamic repeats itself every year and creates a cycle which has a scenical and symbolical perception value. The annual cycle of this dynamic withdraw the temporary statement of the artefact.

The park around the Dominican monastery glances to another reality - it's a park for the city, a unique place in the dense, inert surrounding urban area. The existing and proposed trees give structure to a place that consists of clearings, bathing in the sun and surrounded by with massive tree edges like small woods. Between these clearings, punctual passages act like thresholds, narrow as doors where through one can pass from one clearing to another.

The park consolidates the connection between different city parts. Specifically it permits the connection parcours between the Museum and the visitor's bus parking.

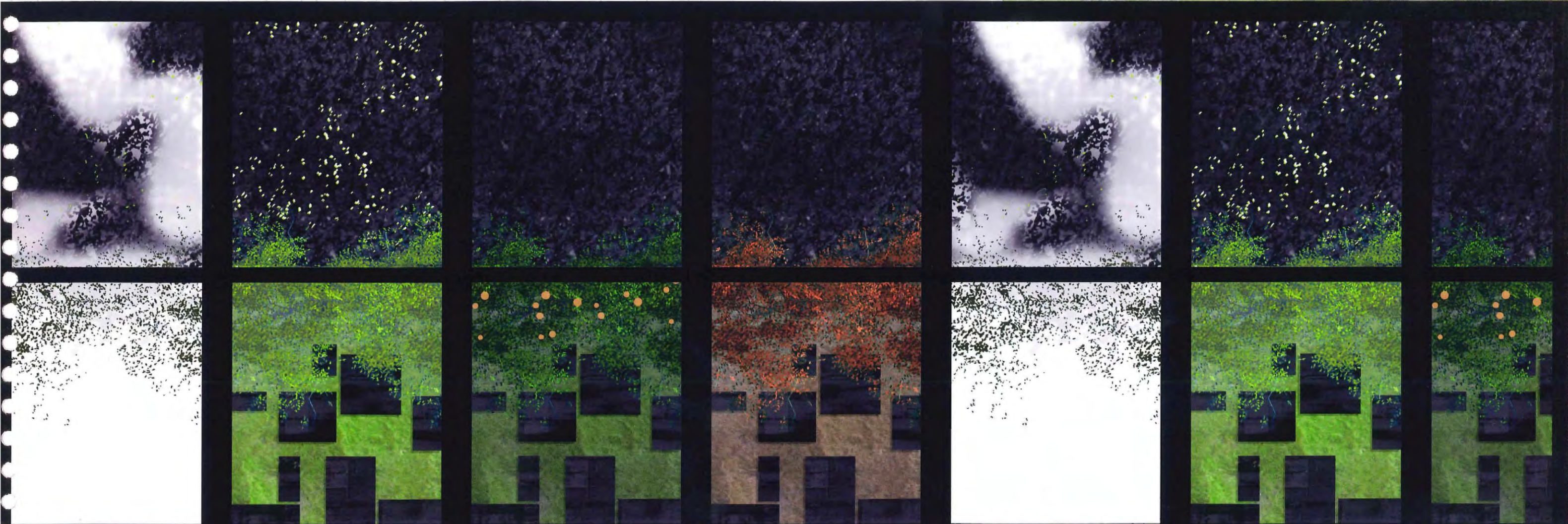
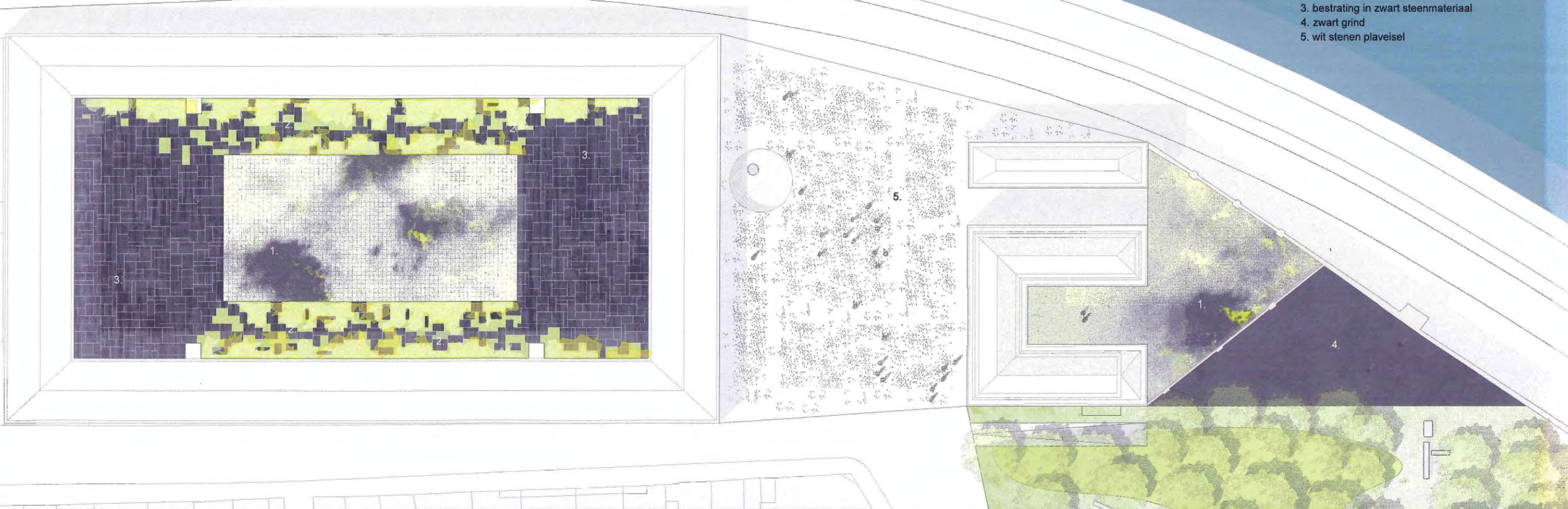
Between the park and the museum an empty space is designed, black as the other courtyards that are part of the museum, but steady, fixed through the four seasons and as such a more secular gap. It has the consistency of mistake and regret, not honouring or celebrating but remarking, not remembering, but not forgetting - the meaning of this place is not explicit and it will mostly live in people's memory and their relation with this landscape, until one day, in which it will generously find one or another meanings.

1. heraanleg binnenplein Dossinkazerne
2. centraal museumplein in witte bestrating
3. binnenplein museum, voormalige gevangenis
4. vlak in zwart grind
5. park

- 1. vlak in zwart grind met ingegraven bloembollen
- 2. bufferzone met toegangen gebouw
- 3. bestrating in zwart steenmateriaal
- 4. zwart grind
- 5. wit stenen plaveisel

1. open plek in het groen, gelinkt aan het museum en straat, uitgerust met stedelijk meubilair
2. open plek in het groen, uitgerust met stedelijk meubilair
3. sculpturale elementen die de doorgang en overgang naar een volgende open plek aankondigen / transgressie-zone
4. toegang ondergrondse parking

In de achtertuin van de stad

Op de site heerst een zekere dubbelzinnigheid: de site neemt een positie in tussen de openheid van een grootschalige infrastructurele armatuur en het fijnmazige stadsweefsel. Als een gevolg van de perifere positie van de site in de middeleeuwse stad vonden grote gebouwencomplexen zoals het klooster en de kazerne hier de beschikbare ruimte. Het veranderend karakter van de historische vestenstructuur (spoorweglichaam, afleidingskanaal, ringweg) heeft een grootschalige lichaam achtergelaten als uitgesproken grens van het historische stadscentrum. Deze open plek ontstaan op de ouden vesten is altijd de achterkant van de stad geweest. Dit regenererend karakter van de vesten is vandaag nog aan de orde: de stad Mechelen heeft lange termijnplannen om de verkeersdruk op de ringweg te milderen en de ringweg om te vormen in een stedelijke waterboulevard. De autonomie van deze figuur die continue hervorming toelaat is haar grootste kwaliteit. Enkele recente grootschaligere ontwikkelingen (kantorencomplex, hospitaal, waterfrontontwikkeling) hebben intussen hun voordeel gedaan met deze achterkant situatie.

Deze historisch gegroeide perifere conditie heeft een belangrijke figuur vrij gesteld voor de toekomst: de vroegere kloostertuin is een middelgrote open ruimte die kan dienen als decompressieruimte voor het nauwe stadsweefsel. Het zou zonde zijn deze strategische publieke ruimte die een achtertuin vormt voor de stad volledig op te offeren aan private ontwikkeling.

De geborgenheid van de vroeger kloostertuin is aan de vestenzijde nog bewaard door de afsluitende muur, maar is opengebroken aan de Goswin de Stassartstraat. De vaagheid van die situatie waar de dialectische relatie tussen gebouw en open ruimte niet langer opgaat lijkt vanuit het standpunt van harmoniserende stadsplanning problematisch. Op het tweede zicht echter kan de overvloed aan openheid, de aanwezigheid van een park in het straatbeeld andersoortige kwaliteiten bieden dan het standaard stadsweefsel. De huidige karakteristieken van de site moet slechts scherp gesteld worden in een betere stedenbouwkundige definitie.

Het uitzonderlijke andere karakter van de open ruimte in de omgeving van de Dossinkazerne lijkt het dramatische verleden van de plek te benadrukken. De stedenbouwkundige inplanting van het Dossin project kan gelezen worden als een afgemeten stedelijke rampenzone in het stadsweefsel, het litteken van een oude wonde. De verschillende historische fragmenten staan hier in dialoog als getuigen van een duister verleden.

Nadenken over de ruimere omgeving van de Dossinkazerne vertrekt voor ons daarom vanuit een maximaal behoud van de aanwezige elementen: verstenen, maar scherpstellen van de historische fragmenten en plekken, formaliseren van de achtertuin van de stad en verknopen van de onderscheiden publieke ruimtes met behoud van hun specifieke eigenheid (park, straat, rijkswachtkoer, cul de sac, vesten.)

In the backyard of the city

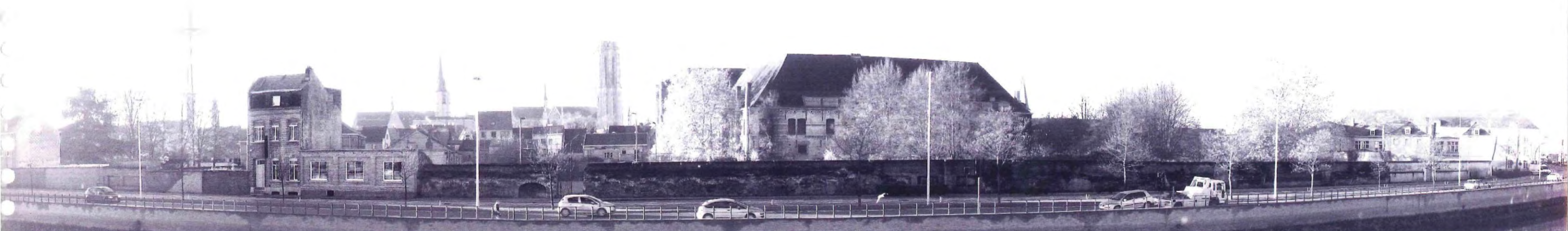
The site lives in a certain ambiguity: it takes an intermediate position between the openness of a bigger scale infrastructure armature and the fine maze of the city tissue. As a consequence of the peripheral position of the site in the medieval city large building complexes, like the monastery and the military barracks, found here the available space. The changing character of the historic vestments (railroad tracks, canal, ring road) has left a large body as an explicit border of the historical city centre. This open space, originated on the vestments, has always been the backside of the city. This regeneration character of the vestments is still present today: the city of Mechelen has longterm intentions to lower traffic pressure on the ring way and to transform it into a water boulevard. The autonomy of this urban armature that allows constant reform is his most important strength. Only recently new bigger scale developments (offices, hospital, waterfront development) have taken advantage of the backside of the city.

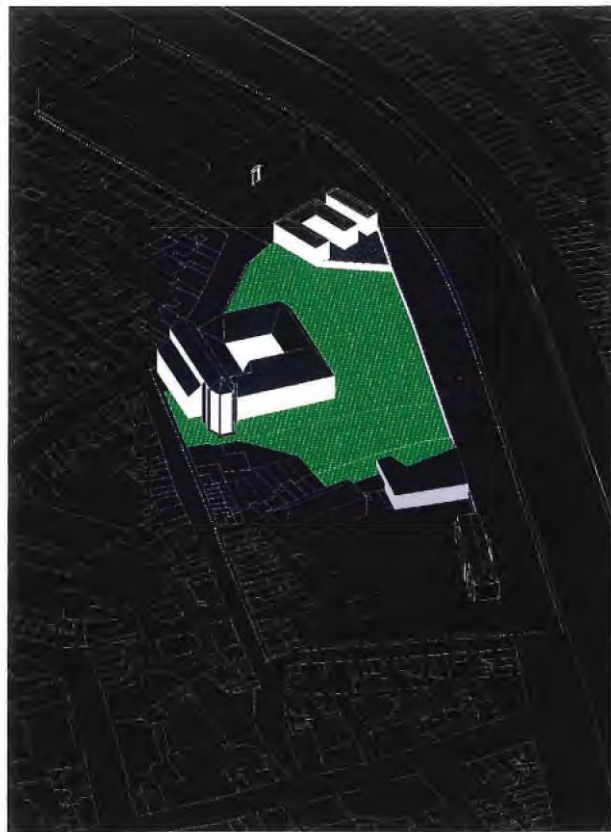
This historic peripheral condition of the site has assured however an important figure for the future: the former garden of the monastery is a medium scale open area as decompression zone for the dense city tissue. It would be a pity to sacrifice this strategic public space that forms a backyard for the city to private development.

The enclosure of the former monastery garden is still preserved at the ring road by the closing wall, but is been broken up at the Goswin de Stassart street. The vagueness of the situation, where the dialectic relation between building and open space ceases to exist seems problematic from the perspective of harmonious city planning. At the second hand however the abundance of openness, the presence of a park in the street can only provide alternative qualities for the standard city tissue. The present characteristics of the site have just to be sharpened into a better urban definition.

The exceptional otherness of the public space seems to underline the dramatic history of the site. The urban implantation of the Dossin project can be read as a demarcated urban calamity zone in the city tissue, the scar being the reminder of an old wound. The different historical fragments stand in a silent dialogue as witnesses of a dark past.

A reflection on the surroundings of the Dossin Barracks starts for us therefore with the maximal preservation of the present elements: freeze the historical fragments and locations in a sharper definition, formalise the backyard the city backyard and to node the distinct public spaces in their own specificity: park, street, courtyard, dead end street, vestments

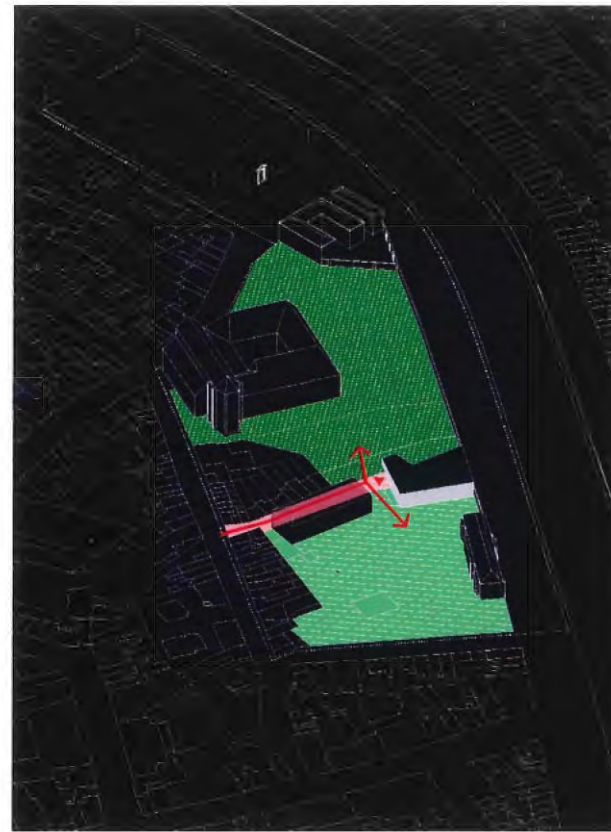
De vroegere kloostertuin: de definiëring van een publiek stadspark door drie publieke spelers.

De open ruimte van de vroegere kloostertuin wordt nog steeds gedomineerd door het imposante volume van het Predikerherenklooster. De omvorming van de Dossinkazerne en het Arresthuis tot memoriaal, museum en documentatiecenter over de Holocaust en mensenrechten verandert die situatie maar deels. Het museum wil geen inhoudelijk beslag leggen op het park maar geeft er door zijn nabijheid mee betekenis aan. De beladen geschiedenis krijgt vooral een herinneringsplek in de binnenkoeren van de historische gebouwen. De historische ommuring als executieplaats van de beulen van Breendonk wordt als symbolisch fragment wel in de verf gezet. Als bevoorrechte buur geniet het museum mee van het aansluitende publieke buurtpark.

Als hoofdspeler in het park is de toekomstige invulling van het klooster een belangrijk element. Privatisering van het klooster zal de continuïteit van het park tot tegen de gevels bemoeilijken. De invulling van het gelijkvloers met een publieke functie niveau lijkt daarom een belangrijke randvoorwaarde. Een publiek gelijkvloers garandeert voor iedereen de toegankelijkheid van de essentie van het beschermde monument: de kloostergang rond een centrale patio en de aangebouwde kerk.

De intentie van het stadsvernieuwingsproject om te zoeken naar een maximale functionele en ruimtelijke integratie van het jeugdcentrum in de globale ontwikkeling van het gebied, maakt het mogelijk om een derde publieke speler mee betekenis te laten geven aan het park. Een nieuwbouw gericht naar het park moet het jeugdcentrum niet alleen beter situeren in de site, nieuwe mogelijkheden voor de werking toelaten, maar ook zorgen voor een duidelijke afbakening van het park.

Drie publieke spelers nemen zo posities in rond het park en definiëren de globale ruimte van een intermedierend park op buurtniveau.

Jeugdhuis als regulator tussen park en rijkswachtkoe

De keuze voor heropbouw van het jeugdhuis op dezelfde site is niet willekeurig. Door de positionering van het ROJM als een regulator tussen het park en de voormalige rijkswachtkazerne krijgen beide open ruimtes een duidelijke afbakening in hun typologische eenheid. De continuïteit tussen beide open ruimtes blijft verzekerd, maar wordt dichtgesnoerd ter hoogte van de Kattenbleekstraat. Door de verknoping van de beide publieke ruimtes op deze plek wordt de doodlopende straat opgewaardeerd tot een verbindend stuk stadswefsel. De toegang tot het jeugdhuis op het einde van de straat lijkt een evidentie. Het huidige dode punt krijgt plots betekenis als een levendig kruispunt van verschillende bewegingen door de strategische inplanting van het nieuwe jeugdhuis.

Centrale positionering van het buurtparkeren maakt van de Kattenbleekstraat een voedende ader voor de buur

Het herlokaliseren van de buurtparking kan best worden georganiseerd op een centraal gelegen plek voor de gehele buurt. Zowel de site van het huidige jeugdhuis als de voormalige rijkswachtkoe lijken daarvoor in aanmerking te komen. Een halfondergrondse parking onder het jeugdhuis of een bovengrondse parking op de rijkswachtkoe kunnen onmiddellijk aansluiten op de Kattenbleekstraat. De straat kan een voedende ader worden voor alle langzaam verkeerbewegingen van en naar de parking. De verkeersontsluiting van het buurtparkeren kan op de over de rijkswachtsite worden georganiseerd. Die keuze verzekert het blijvend publiek karakter van de rijkswachtkoe in tegenstelling tot een geprivatiseerde binnenkoer. Toekomstige parkeerbehoefte (ontwikkeling van het klooster, ontwikkeling van de rijkswachtkazerne) kan best ondergronds gebundeld worden op die plek. Rechtstreekse ontsluiting vanop de vesten maakt bijkomende verkeerstechnische ingrepen nodig op de ring en lijken dus nog niet voor morgen.

Respecteren van de achterkant van de stad

Private ontwikkelingen van het klooster en de rijkswachtkazerne lijken onafwendbaar. Het zou echter zonde zijn om het globale karakter van de site te verstoren door een ongepaste waterfront ontwikkeling. Een zicht vanop de Keldermansvest toont de kwaliteiten van de achtertuin van de stad: grotere volumes vinden een plaats achter de muur. De stad ontwikkelt zich in tweede orde en zorgt voor een gelaagd beeld. De Sint-Romboutstoren sluit het perspectief. Het hoofdgebouw van de rijkswachtkazerne, het solitaire huis van Rzoëzie en het Arresthuis vormen vandaag een evenwichtige compositie met de muur langs de Vesten. Bijkomende volumes in eerste orde zullen het evenwicht echter verstoren. Zoals het volume van het klooster en de hoogstammige bomen terug gelegen ervaren worden in het park, zo kunnen ook bijkomende volumes op de rijkswachtsite in tweede orde spelen. De typologie van de rijkswachtkoe lijkt zelf ook eerder om verdere inbreiding te vragen met slechts een uitzonderlijke representatieve rol van het hoofdgebouw aan de Vesten. Het herwonnen publieke karakter van de oorspronkelijk afgesloten rijkswachtkoe-in de continuïteit met het publieke park- mag niet worden opgegeven worden voor een geprivatiseerde binnenkoer voor enkele toekomstige bewoners.